

รายงานการวิจัยเรื่อง

จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ในสถานศึกษา

เขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สุรพงษ์ ลือทองจักร

ผู้สนับสนุนการวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

2. ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดที่จะทำแน่ๆ ถ้ามีโอกาสมีจำนวน 14 ข้อ เรียงลำดับจากจะทำมากที่สุดลงไป คือ การปรับปรุงตนเอง การรักษาสภาพตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การปรุงแต่งร่างกาย ความมีวินัยต่อตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท ความเชื่อมั่นในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การให้รางวัลตนเอง ความรู้สึกผิดการสำรวจตนเอง การปล่อยใจตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง และการลงโทษตนเอง ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

3. การปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมด ที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยๆ มีจำนวน 10 ข้อ เรียงลำดับจากที่เคยเห็นบ่อยที่สุดลงไป คือ การปรุงแต่งร่างกาย การให้รางวัลตนเอง การรักษาสภาพตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท ความขยันหมั่นเพียร การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยู่ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการปรับปรุงตนเอง ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำน้อยที่สุด คือ ความละเอียดใจ

4. ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาสมีจำนวน 7 ข้อ เรียงลำดับจากที่คิดว่าคนอื่นจะทำมากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย การรักษาสภาพตนเอง การให้รางวัลตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท และความขยันหมั่นเพียร ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

5. เยาวชนชาย และเยาวชนหญิงมีการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเยาวชนระดับอุดมศึกษามีการปฏิบัติจริยธรรม และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1. 15 most frequently reported behaviors were as follows: body-decoration, feeling guilty, self-consolation, self-improvement, vigilance, self-punishment, health-care, self-exploration, diligence, self-discipline, self-confidence, self prede, self-reward, setting standards for oneself and avoiding on dissolute behavior. The least moral behavior was the appropriate expression of emotion.

2. The sample reported that if they has a chance they would certainly do the following 14 behaviors, arranging from the most certain: self improvement, health-care, diligence, body decoration, self discipline, vigilance, self-confidence, setting standards for oneself, self reward, quilt, self-exploration, self-consolation, self-pride and self-punishment. The behavior they would not do if they had a chance was the appropriate expression of emotion.

3. 10 behaviors reported as most frequently seen by the subjects were as follows: body-decoration, self-reward, health-care, self-pride, vigilance, diligence, restrain to sensuousness and resistance to Temptation, the appropriate expression of motion, self-confidence and self-improvement. the behavior that they reported they had seen others doing the least was conscience.

4. 8 behaviors reported as most certainly thought if the others had a chance they would do by the subjects were as follows: body-decoration, health-care, self-reward, self-pride, self-improvement, vigilance and diligence. They reported that the least they thought the others would do were the appropriate expression of emotion.

5. There was no statistically significant difference in moral behavior and moral behavior potentiality between sex at .05 level.

6. There was no statistically significant difference in moral behavior and moral behavior potentiality between the youths in higher secondary school and the youths in Tertiary level at .05 level.

คำนำ

เยาวชนเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดอนาคตของสังคม การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเยาวชนอย่างรอบด้าน จึงเป็นสิ่งที่ควรจัดดำเนินการเป็นอย่างยิ่ง งานวิจัยเรื่อง จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นี้เป็นผลจากความต้องการที่จะตอบสนองแนวความคิดดังกล่าว การที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาในด้านจริยธรรมนั้นเป็นเพราะตระหนักดีว่า จริยธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสงบสุขให้แก่สังคมมนุษย์ การพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่า จึงจะละเลยเรื่องจริยธรรมไปเสียมิได้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นความรู้พื้นฐานอันสำคัญในการวางแผนพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จได้ด้วยทุนสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะจารย์ของวิทยาลัยครูอุดรธานี ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกำลังสำคัญในการให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

สุรพงษ์ ลือทองจักร

ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

วิทยาลัยครูอุดรธานี

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง.....	(3)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของจริยธรรม.....	10
องค์ประกอบของจริยธรรม.....	11
จริยธรรมที่ศึกษา.....	14
การปฏิบัติจริยธรรม.....	16
ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
ประชากร และตัวอย่างประชากร.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
เกณฑ์การให้คะแนน.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100

เอกสารอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก.....	120
ภาคผนวก ก. แบบสำรวจ.....	122
ภาคผนวก ข. รายชื่อสถาบันการศึกษาที่ส่งตัวอย่างประชากรได้.....	131

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1. จำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา.....	31
2. การปฏิบัติจริยธรรมและการกระทำที่บังชี้.....	33
3. จำนวน และร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา...38	
4. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ในสถานศึกษาเขตเมืองในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่".....	40
5. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"....	42
6. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ในสถานศึกษาเขตเมืองในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่".....	44
7. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามี โอกาส".....	46
8. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่" ในเยาวชนชาย.....	49
9. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่" ในเยาวชนหญิง.....	51
10. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนชาย.....	53
11. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนหญิง.....	55
12. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ในเยาวชนชาย.....	57
13. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ในเยาวชนหญิง.....	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

14. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนชาย.....61
15. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนหญิง.....63
16. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 1
"เคยทำหรือไม่" ในเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....65
17. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 1
"เคยทำหรือไม่" ในเยาวชนระดับอุดมศึกษา.....67
18. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย..69
19. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนระดับอุดมศึกษา.....71
20. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 3
"เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ในเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....73
21. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 3
"เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ในเยาวชนระดับอุดมศึกษา.....75
22. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย.....77
23. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนระดับอุดมศึกษา..79
24. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติจริยธรรมในแต่ละมาตร ของเยาวชนในสถาน
ศึกษาเขตเมือง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามเพศ.....82
25. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนจำแนกตามเพศ ในมาตรา 1
"เคยทำหรือไม่".....83

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

26. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน จำแนกตามเพศ
ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส".....85
27. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนจำแนกตามเพศ ในมาตรา 3
"เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่".....87
28. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน จำแนกตามเพศ
ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส".....89
29. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมือง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา คือ ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา.....91
30. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนจำแนกตามระดับการศึกษา
ในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่".....92
31. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน จำแนกตาม
ระดับการศึกษา ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส".....94
32. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนจำแนกตามระดับการศึกษา
ในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่".....96
33. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน จำแนกตาม
ระดับการศึกษา ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส".....98

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพของประเทศไทยในปัจจุบัน กำลังอยู่ในช่วงของการเร่งรัดพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร และการป้องกันประเทศ ทั้งนี้เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติและความร่วมมือ ความมั่นคงในชีวิตให้กับประชาชนชาวไทยทุกคน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการอยู่ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2530-2534 นั้น ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศไว้อย่างชัดเจนดังข้อความตอนหนึ่งว่า แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 มีจุดมุ่งหมายหลักจะยกกระตือรือร้นการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่สะสมมาตั้งแต่อดีต ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีรายได้ คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ และสภาพจิตใจที่ดีขึ้น ดังนั้นประเด็นหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ก็คือทำอย่างไรจึงจะสามารถยกกระตือรือร้นการพัฒนาประเทศเพื่อให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวสูงกว่าในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ที่ผ่านมา โดยคำนึงถึงทั้งอัตราและลักษณะการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่จะไม่ก่อให้เกิดการบั่นทอนความมั่นคงและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินการคลัง ตลอดจนให้มีการเพิ่มการจ้างงาน และการกระจายรายได้ที่เหมาะสม นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงการแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเสริมสร้างความเป็นธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยให้ทั่วถึงอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มปป. : 1)

การพัฒนาประเทศจะประสบผลสำเร็จได้หรือไม่ในปัจจุบันสำคัญอย่างหนึ่งคือการพัฒนาคุณภาพของประชากรให้เป็นผู้ที่มีทั้งความรู้ความสามารถตลอดจนมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม เพราะความลึบสนุนวุ่นวาย การขาดความไม่สงบสุข และปัญหาสังคมต่าง ๆ มีอยู่ทั่วไปในสังคมไทยดังที่ปรากฏจากสื่อมวลชนทุกแขนงอยู่เป็นประจำ เช่น ข่าวการประทุษร้ายต่อร่างกาย ปล้นฆ่าชิงทรัพย์ ช่มชู้บนอาจารย์ การหลอกลวงฉ้อโกง และการลุ่มหลงในอบายมุข และสิ่งเสนาหิดต่าง ๆ เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวนอกจากจะปรากฏเป็นประจำในสังคมทั่วไปแล้ว ในกลุ่มเยาวชน ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่จะเป็นอนาคตของชาติต่อไปก็ยิ่งพบว่ามีจำนวนไม่น้อยที่มีพฤติกรรม ไม่เป็นที่พึงประสงค์อันนำไปสู่ความวุ่นวายเดือดร้อน และปัญหาสังคมต่าง ๆ ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับปัญหาเยาวชนในงานของสโมสรไลอ้อนอายุ

ครบ 10 ปีเมื่อวันที่ 5 มกราคม พุทธศักราช 2513 ตอนหนึ่งว่า "...ในเรื่องเยาวชนสมัยนี้ ย่อมจับยาก มีการตั้งตัวเป็นแก๊งทะเลาะวิวาทเป็นปัญหาที่เราจะต้องรับว่าเป็นปัญหาใหญ่เป็นปัญหาอนาคตของชาติ ถ้าเยาวชนประพฤติตนเป็นอันธพาลไม่เรียนแม้แต่ช่องสุมหาคความสำราญง่าย ๆ อนาคตของชาตินับว่ามีดมนท์.." (ซ้ำเลียง วุฒิจันทร์ 2531:307-308)

ตามกฎกระทรวงมหาดไทยซึ่งออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 ได้กำหนดความประพฤติของเด็กที่ไม่สมควรแก่วัยของเด็กไว้ 10 ประเภท คือ

1. เด็กที่ประพฤติส่อไปในทางเกเร หรือเที่ยวเร่ร่อนไปในที่สาธารณะ
2. เด็กที่มีวามสุ่มและก่อความเดือดร้อนรำคาญ แก่ชาวบ้านและที่สัญจรไปมา
3. เด็กที่กระทำการขอกทานหรือกระทำการที่ส่อไปในทางขอกทาน
4. เด็กที่เล่นการพนันหรือมีวามสุ่มในวงการพนัน
5. เด็กที่เสกสุรา สูบบุหรี่หรือยาเสพติดให้โทษหรือของมีนเมาอย่างอื่น หรือเข้าไปในสถานที่จำหน่ายสุราเพื่อเสกหรือซื้อ
6. เด็กที่เข้าไปในโรงจำนำ สถานบริการหรือสถานการค้าประเวณี เว้นแต่เป็นผู้อาศัย
7. เด็กที่ประพฤติตนทำนองชู้สาวในที่สาธารณะ
8. เด็กที่ไม่เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา
9. เด็กที่เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน ระหว่างเวลา 22.00 ถึงเวลา 04.00 น. ของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ไปกับบิดามารดา หรือผู้ปกครอง
10. เด็กที่หลบหนีจากสถานแรกรับเด็กหรือสถานสงเคราะห์เด็ก

ปัญหาเด็กวัยรุ่นประพฤติตนไม่เหมาะสมกับวัยนั้น ส่วนใหญ่ที่มีกพบเห็นกัน คือ การประพฤติตนทำนองชู้สาวในที่สาธารณะ การเที่ยวเตร่เร่ร่อนตามห้างร้านสรรพสินค้าต่าง ๆ การเที่ยวเตร่มีวามสุ่มกัน ตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ เช่น ดิสโกเธค ลานสเกต การติดบุหรี่และยาเสพติด เด็กก้าวร้าวทั้งโดยคำพูด และพฤติกรรมที่ขาดความเคารพยำเกรงผู้ใหญ่ การมีวามสุ่มทำกิจกรรมที่โลดโผน การหนีออกจากบ้าน หนีโรงเรียน ลักขโมย การพูดปด การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมไม่ได้ ฯลฯ (ป.กนิษฐนาคะ 2531:11-16) จากการรายงานของกรมประชาสงเคราะห์คาดว่าในปี 2535 ซึ่งเป็นปีเริ่มต้นของแผนฉบับที่ 7 จะมีเด็กและเยาวชนประสบปัญหา

ต่าง ๆ ถึง 10.27 ล้านคน จากจำนวนเด็กและเยาวชนไทยประมาณ 30 ล้านคน สภาพปัญหาที่เด็กและเยาวชนประสบแบ่งออกเป็นเด็กกำพร้าถูกทอดทิ้ง 4,650 คน เด็กเร่ร่อน 10,900 คน เด็กพิการทางร่างกายและจิตใจ 356,700 คน เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสมหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม 304,600 คน เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจนมาก หรือครอบครัวไม่อาจเลี้ยงดูได้ 5,570,000 คน เด็กที่มีความประพฤติไม่สมกับวัย 1,100 คน เด็กติดยาเสพติด 20,400 คน เด็กขาดการศึกษา และฝึกอาชีพ 4,000,000 คน เด็กที่ถูกศาลสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรม 5,400 คน ในจำนวนนี้ยังไม่รวมถึงโสเภณีเด็กที่คาดว่าจะมีถึง 65% ของจำนวนโสเภณีทั้งหมดที่มีอยู่หลายล้านคนและเด็กที่ถูกใช้แรงงานมากและถูกทารุณกรรมอีกเป็นจำนวนมาก (ปัญหาเด็กวอนทุกฝ่ายช่วยเหลือซึ่งขนาดจะทวีความรุนแรง 2532:5) นอกจากนี้จากการรายงานความประพฤติของเด็กและเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางแห่ง ยังพบว่ามีกรกระทำในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น ศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นเปิดเผยถึงการปฏิบัติงานของหน่วยสารวัตรนักเรียนในรอบปีงบประมาณ 2531 ว่า ได้ตรวจพบนักเรียนนักศึกษาประพฤติไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย คือ เที้ยวเร่ร่อนในสถานที่สาธารณะ เที้ยวเตรในเวลากลางคืน หลบหนีโรงเรียน ดื่มสุรา สูบบุหรี่ แต่งกายไม่เรียบร้อย ประพฤติตนในทำนองซู้สาว เข้าไปในสถานที่ค้าประเวณี แสดงกิริยาวาจาไม่สุภาพ ก่อการทะเลาะวิวาท พกพาอาวุธจำนวน 617 คน เป็นชาย 530 คน หญิง 87 คน นักเรียนนักศึกษาที่ตรวจพบนี้ สังกัดกรมสามัญศึกษามากที่สุดถึงร้อยละ 40.03 ระดับการศึกษาที่ตรวจพบมากที่สุดคือ ระดับอาชีวศึกษาร้อยละ 43.11 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 29.33 อายุ 13-17 ปี ร้อยละ 63.20 และอายุ 18 ปีขึ้นไป ร้อยละ 35 เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิงถึงร้อยละ 85.89 (แฉนักเรียนกรมสามัญปัญหามากที่สุด 2532:19) และหน่วยสารวัตรนักเรียนประจำจังหวัดอุดรธานี ได้ออกตรวจสอบสอดส่องดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ตามที่สาธารณสุขสถาน สถานบริการ และแหล่งอบายมุขต่าง ๆ ประจำปีการศึกษา 2531 รวม 207 ครั้ง ตรวจพบนักเรียนนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม 500 คน เป็นชาย 410 คน หญิง 90 คน ลักษณะที่นักเรียนนักศึกษาประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยดังนี้ หลบหนีการเรียนจำนวน 145 คน เล่นบิลเลียดจำนวน 88 คน เที้ยวเตรในที่สาธารณะสถานจำนวน 73 คน แต่งกายไม่เรียบร้อยจำนวน 59 คน เข้าไปในสถานที่ไม่เหมาะสมจำนวน 51 คน สูบบุหรี่จำนวน 25 คน เล่นตู้เกมส์ไฟฟ้จำนวน 14 คน ลักขโมยสิ่งของจำนวน 13 คน ดื่มสุราจำนวน 11 คน ก่อการทะเลาะวิวาทจำนวน 4 คน แสดงกิริยาไม่สุภาพจำนวน 3 คน เที้ยวเตรในเวลากลางคืนจำนวน 2 คน พกพาอาวุธจำนวน 1 คน นักเรียน นักศึกษาที่ตรวจพบ

แยกตามระดับได้ดังนี้ อาชีวศึกษาจำนวน 218 คน มัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 138 คน มัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 110 คน ประถมศึกษาจำนวน 30 คน การศึกษาผู้ใหญ่จำนวน 4 คน (พบนักเรียนอัตรเกษรหนัก ครึ่งพันกำกับตัวเลข 2532:6)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น หากผู้ใหญ่ หรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับเยาวชนจะละเลยไม่สนใจ ไม่เล็งเห็นความเสียหาย หรือสูญเสียที่จะเกิดขึ้นทั้งปัจจุบันและอนาคตแล้วประเทศชาติก็อาจจะเต็มไปด้วยเยาวชนที่โตแต่ตัว ส่วนความประพฤติกหรือการปฏิบัติตนก็จะเข้าไปในลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม อันจะส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมที่แก้ไขได้ยากยิ่งขึ้นทุกที ด้วยเหตุนี้โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันให้การศึกษาอบรมมีผลสร้างเสริมความประพฤติที่ดีงามแก่เยาวชนของชาติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและจัดพฤติกรรมที่ไม่ดีไม่งามของเยาวชน ในความรับผิดชอบของตนให้ดีที่สุด ให้เหลือน้อยที่สุด และให้หมดไปโดยเร็วที่สุดอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีของเยาวชนไทยที่ชาติต้องการ ดังนั้นเยาวชนจึงมีความสำคัญยิ่งที่ควรจะได้รับการพัฒนาทางด้านความรู้ความคิดตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และประเทศชาติจากสถาบันการศึกษาดังที่พระบรมราชาโฆวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะครูนักเรียนโรงเรียนไกลกังวล ณ ศาลาเรียงพระราชวังไกลกังวลหัวหิน เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2523 ตอนหนึ่งว่า "...วัตถุประสงค์ของการตั้งโรงเรียนหรือการให้การศึกษาแก่เยาวชนของชาติคือการให้นักเรียนมีความสมบูรณ์ ไม่บกพร่องพิการทั้งทางร่างกายทั้งทางความคิดจิตใจ และคุณธรรม ให้นักเรียนมีวิชาความรู้ที่ถูกต้องแม่นยำพร้อมทั้งมีความสามารถที่จะนำความรู้ความคิดไปปฏิบัติใช้งานด้วยตนเองได้จริงด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือให้นักเรียนแต่ละคนได้มีอุปกรณ์ครบครันสำหรับการครองชีวิต และสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคมชาติบ้านเมืองในกาลภายหน้านั้นเอง..." (ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์ 2531:297)

สำหรับคุณลักษณะของเยาวชน ที่ประเทศชาติต้องการนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ หลายประการ ดังพระราชโฆวาทสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามกุฎราชกุมาร พระราชทานในโอกาสที่นักเรียนนุทธศาสนาวินอาภิตย์ และเยาวชนเข้าเฝ้าฯ ถวายสังฆปฏิญาณตนเป็นพลเมืองดีของชาติ ครั้งที่ 3 ณ ศาลาลูลิตาลัย วันที่ 24 พฤศจิกายน 2529 ตอนหนึ่งว่า

"...พลเมืองดีควรต้องมีคุณสมบัติประกอบพร้อมกันอย่างน้อยสามข้อ ข้อแรก คือ มีความรู้ จะเป็นความรู้วิชาสิ่งใด ด้านใด ในระดับใดไม่สำคัญ แต่ขอให้รู้อย่างถูกต้องแม่นยำ นำไปใช้ทำงานทำประโยชน์ได้ ข้อสองคือ มีความสามารถ ได้แก่ สามารถนำความรู้ ความคิด และฝีมือ ไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง กับสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างประสานสอดคล้องอีกอย่างหนึ่ง ข้อสาม คือ มีคุณธรรมสำหรับเป็นพื้นฐานและประดับประดองส่งเสริมในการทำงาน การตั้งตัว และดำเนินชีวิตให้มีความสุขสงบมีความสุขใจก้าวหน้า..." (ประมวลพระราชดำรัสฯ 2529:428)

ในแผนการพัฒนาเยาวชน (15-25 ปี) ระยะยาวยังกำหนดคุณลักษณะของเยาวชนของชาติไว้ดังนี้ เยาวชนต้องมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากมลภาวะมีความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิต และทรัพย์สิน เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มีการศึกษาภาคบังคับเป็นอย่างน้อย แต่เป็นผู้ใฝ่หาความรู้และทักษะเพิ่มเติมต่อเนื่องตลอดชีวิต ใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถและการสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของตนและสังคม มีอาชีพสุจริต มุ่งมั่นความสำเร็จในการทำงานได้รับความคุ้มครองในการประกอบอาชีพและมีสวัสดิการตามควร ช่วยตนเองและครอบครัวได้ทางด้านเศรษฐกิจ รู้จักสืบทอดและพัฒนาบรรพบุรุษ วัฒนธรรม มีคุณธรรมกำกับการดำรงชีวิตรอบด้าน มีความรักเพื่อนมนุษย์ รับผิดชอบในฐานะสมาชิกกลุ่มในสังคมและมีส่วนร่วมในการดำรงรักษาประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2524:0-2)

ในด้านการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ ศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ ศศิธร ได้ให้แง่คิดในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษาไว้ว่า "...การมัธยมศึกษาควรจะหมายถึงการสร้างคุณสมบัติของแต่ละคน ซึ่งเมื่อรวมกลุ่มความสนใจของแต่ละคนประกอบกับวัยของผู้เรียนแล้วอาจเป็นกลุ่มเสริมสร้างพลเมืองดี กลุ่มมุ่งประกอบอาชีพกลุ่มมุ่งทางวิชาการสืบต่อไป..." "...การจัดการอุดมศึกษาต้องมีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ ให้เป็นผู้มีปัญญา คือ วิตีชีวิตด้วยตนเอง มีความรอบรู้และรู้ทะลุด้วยตนเอง และให้เป็นผู้มีความรู้สึก คือ ศึกษาค้นคว้า และวิจัยเฉพาะอย่างให้รู้จริงด้วยตนเอง..." (นิพนธ์ ศศิธร 2532:15-16)

เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนของชาติในการวางแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) จึงได้วางแนวทางในการพัฒนาการศึกษาไว้ตอนหนึ่งว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย และมีทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมโดยการขยายและยก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น ปรับปรุงการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน ระดับ กลางและระดับสูง ให้ผู้จบการศึกษามีความรู้มีทักษะและคุณธรรม ที่จะไปประกอบอาชีพได้อย่างมี คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระ (สำนัก นายกรัฐมนตรี 2529:2)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อผลของการศึกษาสภาพจริย ธรรมที่เป็นอยู่จริงของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะสามารถนำ ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนา เยาวชนของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถาน ศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมตามที่เป็นจริง และศักยภาพของ การปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานของการวิจัย

จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมือง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาตามตัวแปรต้น 2 ตัวแปร คือ เนศ และระดับการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเยาวชน (อายุ 15-25 ปี) ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษาปีการศึกษา 2531 ในสถานศึกษาประจำจังหวัดของรัฐสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้งอยู่ในเขตหรือรอบเขตเทศบาลเมืองทั้ง 17 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 1700 คน

2. การปฏิบัติกิจกรรมเป็นการกระทำต่อตนเองที่ผ่านกระบวนการตัดสินใจของผู้กระทำแล้วว่าเป็นการกระทำที่ดีที่ถูกต้องสำหรับตนและควรกระทำในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ซึ่งครอบคลุมการกระทำ 3 กลุ่มคือ (พรทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ 2527:32)

2.1 การควบคุมตนเอง ได้แก่ การระงับความอยาก และการต้านทานการยั่วยุ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์ ความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การหลีกเลี่ยงอบายมุข เป็นต้น

2.2 การประเมินตนเอง ได้แก่ การสำรวจ การให้คุณค่าตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกผิดและความละอายใจ

2.3 การปฏิบัติต่อตนเอง ได้แก่ การให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การปรุงแต่งร่างกายและการปรับปรุงตนเอง

3. การปฏิบัติกิจกรรมพิจารณาจากสภาพดังนี้

3.1 เคยทำบ่อยเพียงใด และ

3.2 เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยเพียงใด

4. ศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรม พิจารณาจากสภาพดังนี้

4.1 พร้อมทั้งจะทำมากน้อยเพียงใด และ

4.2 คิดว่าคนอื่นพร้อมที่จะทำมากน้อยเพียงใด

5. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

5.1 ตัวแปรต้น มี 2 ตัวแปร ดังนี้

5.1.1 เพศ จำแนกเป็น เพศชาย เพศหญิง

5.1.2 ระดับการศึกษา จำแนกเป็นเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมือง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนที่ได้จากแบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรมและ
ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมต่อตนเอง ของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยนี้ ถือว่า

1. จริยธรรม คือ การปฏิบัติจริยธรรม
2. เยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปฏิบัติจริยธรรม

ทุกคน

3. จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมเป็นสิ่งที่สามารถสำรวจได้โดย
การใช้แบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรม

4. คำตอบที่ได้จากแบบสำรวจเป็นคำตอบที่ตรงกับจริยธรรม และศักยภาพของการ
ปฏิบัติจริยธรรมของผู้ตอบ

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

จริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติจริยธรรมตามความเป็นจริง เป็นคำตอบที่ได้จาก
ตัวอย่างประชากรว่า เคยทำหรือไม่ และเคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่ ที่เกี่ยวกับการควบคุมตนเอง
การประเมินตนเอง และการปฏิบัติต่อตนเอง

ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม หมายถึง แนวโน้มของการปฏิบัติจริยธรรมซึ่งเป็น
คำตอบที่ได้จากตัวอย่างประชากรว่า จะทำหรือไม่ ถ้ามีโอกาสและคิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ ถ้ามี
โอกาสที่จะกระทำต่อตนเองที่เกี่ยวกับการควบคุมตัวเอง การประเมินตนเอง และการปฏิบัติ
ต่อตนเอง

เยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง นักเรียนนักศึกษา
ที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปีที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษาในสถาบันการศึกษา
ของรัฐสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2531 ที่ตั้งอยู่ในเขตและรอบเขตเทศบาลเมือง
ทั้ง 17 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ช่วยให้ทราบสถานที่เป็นจริงเกี่ยวกับจริยธรรม และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นพื้นฐานในการนำไปปรับปรุงการเรียนการสอน ในด้านการปฏิบัติจริยธรรมของนักเรียน และนักศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ
3. เป็นแนวทางในการวิจัยด้านจริยธรรมแก่ผู้สนใจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของจริยธรรม

มีผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการด้านจริยธรรมได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ดังนี้

"จริยธรรมเป็นการค้นหาความจริงเกี่ยวกับคุณค่าของความประพฤติในสังคมว่า พฤติกรรมอย่างไรถือว่าถูกหรือดี หรือควรประพฤติ และพฤติกรรมอย่างไรที่ถือว่าผิดหรือชั่วไม่ควรประพฤติ แล้ววางหลักกำหนดเป็นมาตรฐานไว้" (พระยาอนุนาธาธรน 2516:409)

"จริยธรรม คือ แนวทางในการประพฤติตนเพื่ออยู่กันได้อย่างร่มเย็นในสังคม"

(สาโรช บัวศรี 2523:142)

"จริยธรรม คือ ประมวลความประพฤติและความนึกคิดในสิ่งที่ดีงามเหมาะสม"

(ก่อ สวัสดิพานิชย์ 2522:18)

"จริยธรรม คือ คุณความดีที่ควรประพฤติ" (ภิญโญ สาร 2522:54)

"จริยธรรม หมายถึงประมวลกฎเกณฑ์หรือมาตรการของความประพฤติ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความสำนึก และมีการตัดสินใจ (กิริติ บุญเจือ 2519:5)

"จริยธรรม คือ การประเมินคุณค่าของการกระทำ หรือการแสดงออกของมนุษย์ เพื่อหาคำตอบว่า การกระทำเช่นนั้นดี หรือชั่ว ถูกหรือผิด ยุติธรรม หรืออยุติธรรม" (บรรจง จันทรสา 2522:179-180)

"จริยธรรม คือ แนวทางความประพฤติและปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าพึงประสงค์" (ระวี ภาวิไล 2522:2)

"จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติ การกระทำ และความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม"

(วคิน อินทสระ 2518:3)

"จริยธรรม หมายความว่า หลักธรรมที่ควรประพฤติ และพึงปฏิบัติ" (พุทธทาสอินทปัญโญ 2521:3)

"จริยธรรม มาจากคำว่า พรหมจรรย์ ซึ่งในพุทธศาสนา หมายถึง มรรค คือวิธีปฏิบัติตามสายกลาง ประกอบด้วยองค์ 8 ประการ บางครั้งก็เรียกว่า ไตรสิกขา ทั้งหมดนี้เป็นทางปฏิบัติเพื่อนำมนุษย์ไปสู่จุดหมายชีวิต" (พระราชาวรมณี 2526:161)

"จริยธรรม คือ แนวทางความประพฤติ และการปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงสภาพชีวิต อันทรงคุณค่า พึงประสงค์" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522:5)

"จริยธรรม คือ การกระทำทางกาย วาจา ใจ ที่ตั้งงามเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม" (กรมวิชาการ 2523:8)

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good 1964:314) กล่าวว่า "จริยธรรม หมายถึง การปรับพฤติกรรมให้เข้ากับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้อง ดีงาม"

โรเจอร์ บราวน์ (Roger Brown 1965:411) ให้ความหมายไว้ว่า "จริยธรรม หมายถึง ระบบกฎเกณฑ์สำหรับวิเคราะห์ การกระทำผิดหรือถูกของบุคคล จริยธรรมเปลี่ยนแปลง และวิวัฒนาการไปตามประสบการณ์ของบุคคล"

ริชาร์ด โอแกน (Richard Hogan 1973:217) ให้ความหมายไว้ว่า "จริยธรรม เป็นระบบกฎเกณฑ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อชี้แนะพฤติกรรมสังคม หรือพฤติกรรมระหว่างบุคคล และสามารถระบุขอบข่ายสิทธิและข้อผูกพันต่อกันและกันอย่างน้อยที่สุดก็ห้ามกระทำที่มีเจตนาชั่วร้าย"

ลอเรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg 1976:45) กล่าวถึง จริยธรรม ว่า มีพื้นฐานของความยุติธรรม ซึ่งยึดถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึงกฎเกณฑ์ข้อบังคับโดยทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่คนส่วนใหญ่รับไว้ทุกสถานการณ์ ไม่มีการขัดแย้งกัน เป็นอุดมคติ ดังนั้น พันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิ และข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

จากความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการด้านจริยธรรมดังกล่าวพอสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง หลักเกณฑ์ หรือแนวทางของการปฏิบัติ ที่เป็นที่ยอมรับและยึดมั่นของบุคคลในสังคมโดยทั่วไป ซึ่งจะทำให้พฤติกรรมหรือการแสดงออกของบุคคลถูกต้องดีงามอันจะยังประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ของตนเอง และของสังคมโดยส่วนรวม

องค์ประกอบของจริยธรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการด้านพัฒนาจริยธรรม ได้แสดงทัศนะในการจำแนกองค์ประกอบของจริยธรรม ไว้ดังนี้

คณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย (กองวิจัยการศึกษา 2527:5) ได้สรุปองค์ประกอบของจริยธรรมของบุคคลไว้ว่าประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 3 ประการคือ

1. ส่วนประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) คือ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม ความสามารถในการตัดสินใจแยกความถูกต้อง ออกจากความไม่ถูกต้องด้วยการคิด

2. ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) คือความพึงพอใจ เลื่อมใส ศรัทธา เกิดความนิยมยินดีที่จะนำจริยธรรมไปเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

3. ส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะถูกกระทำถูกหรือกระทำผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ เชื่อว่า อิทธิพลส่วนหนึ่งของการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมแบบใด จะขึ้นอยู่กับส่วนประกอบทั้ง 2 ประการที่กล่าวข้างต้น และบางส่วนอาจขึ้นกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยา และความรุนแรงของสถานการณ์ที่รุมเร้าบุคคลนั้นอีกด้วย

พระราชวรมุนีกล่าวว่า "ระบบจริยธรรมทั้งหมดของพุทธศาสนา หมายถึง มรรค คือ วิธีปฏิบัติสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) มรรค คือ ทางอันประเสริฐ เป็นไปเพื่อความสงบสุข เพื่อความรู้อย่างยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน" (พระราชวรมุนี 2520:140,160)

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (2518:56-57) กล่าวว่า มรรคมีองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สัมมาทิฏฐิ ปัญญาอันเห็นชอบ คือ เห็นอริยสัจ 4
2. สัมมาสังกัปปะ ดำริชอบ คือ ดำริจะออกจากกาม ดำริในอันไม่พยายาม ดำริในอันไม่เบียดเบียน
3. สัมมาวาจา เจรจาชอบ คือ เว้นจากวจีทุจริต 4
4. สัมมากัมมันตะ ทำการงานชอบ คือ เว้นจากกายทุจริต 3
5. สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีวิตชอบ คือ เว้นจากการเลี้ยงชีพโดยทางที่ผิด
6. สัมมาวายามะ เพียรชอบ คือ เพียรในที่ 4 สถาน
7. สัมมาสติ ระลึกชอบ คือ ระลึกในสติปัฏฐานทั้ง 4
8. สัมมาสมาธิ ตั้งใจไว้ชอบ คือ เจริญสมาธิทั้ง 4 คือ ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน และจตุตถฌาน

ในองค์มรรคทั้ง 8 จำแนกเป็นองค์ประกอบของจริยธรรมได้ 3 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบทางปัญญา (Higher Wisdom) ประกอบด้วยปัญญาอันเห็นชอบและดำริชอบ
2. องค์ประกอบทางศีล (Higher Morality) ประกอบด้วยวาจาชอบ การกระทำชอบและเลี้ยงชีพชอบ

3. องค์ประกอบทางจิต (Higher Mentality) ประกอบด้วยเพียรชอบ ระลึกชอบ และตั้งใจชอบ

มรรค หรือไตรสิกขานี้ แสดงข้อปฏิบัติพร้อมทั้งกลวิธีทุกอย่างที่จะให้เกิดผลสำเร็จตามกระบวนการพัฒนาจริยธรรมและมีอานิสงส์มาก กล่าวคือ เมื่อมีความบริสุทธิ์ในทางความประพฤติ (ศีล) ย่อมไม่มีความฟุ้งซ่านวุ่นวายใจจากความรู้สึกเดือดร้อนในความผิดของตนเอง จิตใจก็จะปลอดโปร่งสงบแน่วแน่มุ่งมั่นต่อสิ่งที่คิด คำที่พูดและการที่ทำได้ ยิ่งจิตไม่ฟุ้งซ่าน สงบ มุ่งมั่น แน่วแน่เท่าใด (สมาธิ) การคิดการพิจารณา การรับรู้สิ่งต่าง ๆ ก็ยิ่งชัดเจน เป็นผลดีในทางปัญญามากขึ้นเท่านั้น (ปัญญา) ผู้เจริญไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา อยู่เป็นนิจ ย่อมเจริญด้วยจริยธรรมไปตามลำดับ กล่าวคือ จริยธรรมในระดับศีลธรรมของมนุษย์ปุถุชน และปรมาัตถธรรม คือ บรมธรรมชั้นสูงของท่านที่หลุดพ้นจากอาสวะ (กิเลสเครื่องเศร้าหมอง) บังเกิดความสงบ ความรู้ยิ่ง ความตรัสรู้ และความนิพพาน (สภาวะที่สิ้นกิเลสและทุกข์ทั้งปวง)

โรเจอร์ บราวน์ (Roger Brown 1965:411) ได้จำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมออกเป็น 3 มิติ คือ

1. ด้านความรู้ (Knowledge) ได้แก่ ความรู้ทางจริยธรรม ค่านิยมทางจริยธรรม ความเชื่อทางจริยธรรม การตัดสินใจทางจริยธรรม การใช้เหตุผลทางจริยธรรม

2. ด้านความประพฤติ (Conduct) หมายถึง พฤติกรรมภายนอกที่แสดงให้ปรากฏในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ ความประพฤติทางจริยธรรม การกระทำทางจริยธรรมและพฤติกรรมทางจริยธรรม

3. ด้านความรู้สึก (Feeling) หมายถึง ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรม ได้แก่ ความรู้สึกทางจริยธรรม ทศนคติทางจริยธรรม

ส่วน ฮอฟแมน (Hoffman 1979:958-966) ได้จำแนกองค์ประกอบจริยธรรมใกล้เคียงกับ บราวน์ โดย ฮอฟแมน เชื่อว่า จริยธรรมเป็นกระบวนการสัมพันธสัมพันธ์ข้าม (Internationalization) ของ 3 องค์ประกอบที่มีอิสระจากกัน ได้แก่

1. ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) ได้แก่ กระบวนการคิด ประเมินคุณค่าพฤติกรรมจริยธรรม ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม การตัดสินใจทางจริยธรรม การใช้เหตุผลทางจริยธรรม เป็นต้น

2. ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) ได้แก่ ความรู้สึกทางจริยธรรม ทศนคติทางจริยธรรม ปฏิกิริยาทางจริยธรรม เป็นต้น

3. การกระทำทางจริยธรรม (Moral Behavior) หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมแสดงออกทางจริยธรรม ได้แก่ การปฏิบัติทางจริยธรรม พฤติกรรมจริยธรรม เป็นต้น

การจำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการด้านพัฒนาจริยธรรมดังกล่าวพอสรุปหลักเกณฑ์ในการจำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมโดยส่วนรวมได้ตรงกันดังนี้ คือ

1. องค์ประกอบทางปัญญา (Moral Cognition) หมายถึง กระบวนการใช้ปัญญา คิด พิจารณาหาเหตุผลในการประเมินคุณค่าของการปฏิบัติจริยธรรมของบุคคลว่าเป็นการปฏิบัติที่ ถูกหรือผิด ดีหรือชั่ว ควรไม่ควร ยุติธรรมหรืออยุติธรรมเหล่านี้ เป็นต้น

2. องค์ประกอบทางความรู้สึก (Moral Affection) หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัติจริยธรรมของบุคคลทั้งในทางที่ดีงาม และตรงกันข้าม เช่น ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ เชื่อหรือไม่เชื่อ เป็นต้น

3. องค์ประกอบทางการปฏิบัติ (Moral Conduct) หมายถึง การแสดงความประพฤติและการปฏิบัติทางจริยธรรมของบุคคล การปฏิบัติเหล่านี้สามารถประเมินได้ว่า ในสถานการณ์แวดล้อมหนึ่ง ๆ นั้น การกระทำนั้นถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ เป็นต้น

จริยธรรมที่ศึกษา

จริยธรรมที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ การศึกษาการปฏิบัติจริยธรรมตามโครงการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เรื่อง สภาพที่เป็นอยู่ของพฤติกรรมจริยธรรมของคนไทย อันมี ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ เป็นหัวหน้าคณะวิจัย

คณะวิจัยชุดนี้ ได้นำผลจากการสัมมนาระดมสมองของกลุ่มผู้วิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 8 คน จากการสัมมนาระดมสมองของกลุ่มอาจารย์และนิสิตบัณฑิตที่เรียนวิชาสัมมนาจิตวิทยาพฤติกรรมจริยธรรมของภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคต้นปีการศึกษา 2525 จำนวน 18 คน และจากการรวบรวมรายการพฤติกรรมในเอกสารหลักสูตรประถมศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาและรายงานการสัมมนาและการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ มารวบรวมและจัดระเบียบเป็นพฤติกรรมจริยธรรมที่นำมาศึกษา 5 ด้าน (ชัยพร วิชชาวุธ 2526:143-144)

พฤติกรรมจริยธรรมจำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. พฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเอง จัดแบ่งเป็น 3 หมวดใหญ่ ๆ คือ การควบคุมตนเอง การประเมินตนเอง และการกระทำต่อตนเอง

2. พฤติกรรมจริยธรรมต่อผู้อื่นทางสังคม จัดแบ่งเป็น 5 หมวดใหญ่ ๆ คือ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาค ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

3. พฤติกรรมจริยธรรมต่อผู้อื่นทางเศรษฐกิจ จัดแบ่งเป็น 7 หมวดใหญ่ ๆ คือ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาค ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การกุศล และการล้มมาชีพ-มิฉลาชีพ

4. พฤติกรรมจริยธรรมต่อผู้อื่นทางการเมือง จัดแบ่งเป็น 6 หมวดใหญ่ ๆ คือ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาค ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และการต่อต้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5. พฤติกรรมจริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อม จัดแบ่งเป็น 5 หมวดใหญ่ ๆ คือ การควบคุมสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การละสม ความสัมพันธ์กับสัตว์ และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมชาติ (พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ 2527:32-33)

การวิจัยเรื่อง จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาการปฏิบัติจริยธรรมเฉพาะพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเอง ซึ่งครอบคลุมกลุ่มการกระทำตามที่พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์และคณะ (2527:49-52) ได้จำแนกไว้ 3 หมวด ดังนี้

1. การควบคุมตนเอง ประกอบด้วยพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเอง 8 พฤติกรรม คือ

1.1 การหักห้ามใจ (การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยุ)

1.2 การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

1.3 ความรู้ตัวไม่ประมาท

1.4 ความมีวินัยต่อตนเอง

1.5 ความขยันหมั่นเพียร

1.6 ความพอใจในตนเอง

1.7 การตั้งมาตรฐานตนเอง

1.8 การหลีกเลี่ยงอบายมุข

2. การประเมินตนเอง ประกอบด้วยพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเอง 6 พฤติกรรม คือ
 - 2.1 การสำรวจตนเอง
 - 2.2 การให้คุณค่าตนเอง
 - 2.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 2.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.5 ความรู้สึกผิด
 - 2.6 ความละเอียดใจ
3. การปฏิบัติต่อตนเอง ประกอบด้วยพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเอง 6 พฤติกรรม คือ
 - 3.1 การให้รางวัลตนเอง
 - 3.2 การปลอบใจตนเอง
 - 3.3 การลงโทษตนเอง
 - 3.4 การรักษาสภาพตนเอง
 - 3.5 การปรุงแต่งร่างกาย
 - 3.6 การปรับปรุงตนเอง

การปฏิบัติจริยธรรม

การปฏิบัติจริยธรรมด้านกระทำต่อตนเองมี 3 ประเภท คือ การควบคุมตนเอง (Self-Control) การประเมินตนเอง (Self-Evaluation) และการปฏิบัติต่อตนเอง (Self-treatment) เกิดจากการเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรง จากคำบอกเล่าจากตัวอย่าง ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรม มีดังนี้

หลักจริยธรรมในพุทธศาสนา

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมที่เรียกว่า โอวาทของพระพุทธรเจ้า 3 ประการ คือ (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส 2518:30-31)

- 1.1 เว้นจากทุจริต คือ ประพฤติชั่วด้วยกาย วาจา ใจ
- 1.2 ประกอบสุจริต คือ ประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ
- 1.3 ทำใจของตนให้หมดจดจากเครื่องเศร้าหมองใจ มีโลก โกรธ หลง เป็นต้น ประพฤติชั่วด้วยกาย เรียกว่า กายทุจริต มี 3 อย่าง คือ ผ่าสัตว์ ลักขโมย ประพฤติ

ผิดในกาม

ประพจน์ชั่วด้วยวาจา เรียกว่า วจฺกฺจฺริตฺ มี 4 อย่างคือ พุดเท็จ พุดล่อเสียด พุดคำหยาบและพุดเพ้อเจ้อ

ประพจน์ชั่วด้วยใจ เรียกว่า มโนกฺจฺริตฺ มี 3 อย่างคือ โลกอยากได้ของเขา พยาบาทปองร้ายเขา และเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม

กฺจฺริตฺ 3 อย่างนี้ เป็นกิจไม่ควรทำ ควรจะละเสีย

ประพจน์ชอบด้วยกาย เรียกว่า กายสุกฺจฺริตฺ คือ เว้นจากฆ่าสัตว์ เว้นจากลักขโมย และเว้นจากประพจน์ผิดในกาม

ประพจน์ชอบด้วยวาจา เรียกว่า วจฺสุกฺจฺริตฺ มี 4 อย่างคือ เว้นจากพุดเท็จ เว้นจากพุดล่อเสียด เว้นจากพุดคำหยาบ และเว้นจากพุดเพ้อเจ้อ

ประพจน์ชอบด้วยใจ เรียกว่า มโนสุกฺจฺริตฺ มี 3 อย่างคือ ไม่โลภอยากได้ของเขา ไม่พยาบาทปองร้ายเขา และเห็นชอบตามทำนองคลองธรรม

สุกฺจฺริตฺ 3 อย่างนี้เป็นกิจควรทำ ควรประพจน์

โอวาทของพระนุทระเจ้า 3 ประการดังกล่าว เป็นแนวทางที่ควรกระทำ ควรประพจน์ ควรปฏิบัติตนเพื่อพัฒนาการควบคุมตนเอง ประเมินตนเอง และการปฏิบัติต่อตนเอง ให้มีจริยธรรมที่ถูกต้องตั้งงามได้ด้วยตนเอง

ทฤษฎีจิตวิทยาของต่างประเทศ

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic theory)

กลุ่มของฟรอยด์ (Freud 1949:538) ได้อธิบายการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์มาจากแรงผลักดันจากจิตใจที่อยู่ภายในตัวมนุษย์ ซึ่งโครงสร้างทางจิตใจของมนุษย์นั้นจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ

1. อิด (Id) เป็นสัญชาตญาณในตัวของมนุษย์ที่บุคคลไม่สามารถรู้สึกได้ หรือเป็นจิตไร้สำนึก จะอยู่ในรูปของของพลังงานที่คอยผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ พลังงานของอิดจะมีทั้งสัญชาตญาณแห่งชีวิต และสัญชาตญาณแห่งความตาย มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามความต้องการของอิดซึ่งไม่สามารถควบคุมได้

2. อีโก้ (Ego) เป็นส่วนใหญ่ของจิตมนุษย์ทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของอิด ทั้งส่วนที่เป็นสัญชาตญาณแห่งชีวิต และส่วนที่เป็นสัญชาตญาณแห่งความตาย

3. ซุปเปอร์อีโก้ (Super ego) เป็นคุณธรรมหรือความรู้สึกผิดชอบชั่วดีที่อยู่ภายในตัวมนุษย์ อันเป็นผลเกิดมาจากการอบรมสั่งสอนของสังคม จะควบคุมให้อิดและอีโก้มีพฤติกรรมไปในทางที่ถูกที่ควรเป็นที่ยอมรับของสังคม

ความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีของทฤษฎีจิตวิเคราะห์นั้น เชื่อว่า จริยธรรมจะได้รับการปลูกฝังมาจากพ่อแม่ผู้ใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยอาศัยกระบวนการให้รางวัลและการลงโทษเป็นเครื่องมือ จริยธรรมจะได้รับการสร้างและพัฒนาขึ้นในระบบซูปเปอร์อีโก้จากการอบรมเลี้ยงดูมาตั้งแต่เยาว์วัย ทำให้เด็กถอดแบบบุคลิกภาพค่านิยม และมาตรฐานจริยธรรมในสังคมไว้ จนในที่สุดเด็กจะยอมรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมเป็นหลักปฏิบัติของตนเอง

นักทฤษฎีจิตวิเคราะห์เชื่อว่า การควบคุมตนเองสามารถปลูกฝังโดยพัฒนาระบบซูปเปอร์อีโก้ ให้เด็กยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้

ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม

ทฤษฎีนี้เสนอโดยสกินเนอร์ (Skinner, 1953) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ว่า มนุษย์ไม่มีเสรีภาพแต่ประการใด เพราะพฤติกรรมของมนุษย์จะถูกควบคุมด้วยเงื่อนไขแห่งการเสริมแรง และเงื่อนไขแห่งการลงโทษ เงื่อนไขทั้ง 2 อย่างนี้ จะเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง ผลการกระทำของคนเราที่ได้รับจะเป็น 2 ลักษณะ คือ ผลการกระทำที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นแรงเสริมให้แกการกระทำนั้นมิต่อไป และผลการกระทำที่ทำให้ไม่พึงพอใจ จะเป็นตัวทำให้คนเรากระทำพฤติกรรมเช่นนั้นลดลงหรือหยุดไปในที่สุด

ดังนั้นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองของมนุษย์ ตามทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม กระทำได้ดังนี้

1. ถ้ามีความมุ่งหมายให้มนุษย์ปฏิบัติตามจริยธรรมที่พึงประสงค์เราควรให้การเสริมแรงในทางบวก เช่น การยกย่องชมเชย การให้รางวัล ให้ความก้าวหน้าของชีวิต เป็นต้น
2. ถ้ามีความมุ่งหมายให้มนุษย์ควบคุมตนเอง โดยลดการกระทำที่สังคมไม่พึงประสงค์ลง ก็จะต้องให้ผลกรรมทางลบ เช่น การลงโทษ การตำหนิติเตียน ตัดรายได้ ปรับใหม่ จำคุก ลดสถานภาพทางสังคมลง เป็นต้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

นักทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่สำคัญที่สุด คือ แบนดูรา (Bandura 1971:19-22) มีแนวความคิดว่า จริยธรรม หมายถึง กฎ (Rule) สำหรับการประเมินพฤติกรรมกฎเหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. สิ่งเรียนรู้ มนุษย์เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรม ความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้เหล่านี้ จะกลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์

2. วิธีการเรียนรู้ มนุษย์เรียนรู้ได้หลายวิธี คือ

2.1 เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (Direct Experience) ของตนเอง

2.2 เรียนรู้ด้วยการสังเกต (Observation Learning) มนุษย์สามารถสังเกตวิธีประกอบพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้อื่น และผลที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น การสังเกตตัวแบบที่ต่างกัน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

2.3 การเรียนรู้โดยการฟัง การอ่านจากแนวความคิดของผู้อื่น ซึ่งช่วยให้มนุษย์เรียนรู้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3. ความเชื่อ ผลของการเรียนรู้ของมนุษย์จะพัฒนาเป็นความเชื่อ ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรม และควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้สอดคล้องกับความเชื่อ

4. การควบคุมพฤติกรรมด้วยความคิด ได้แก่ การคิดในเชิงประเมินโดยตั้งอยู่บนสมมติฐานความเชื่อที่เกิดจากการเรียนรู้ของมนุษย์ การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้ นำไปสู่การตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใด และนำไปสู่การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตนตั้งใจไว้

การพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้ จะนำมาซึ่งการสร้างกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมที่มนุษย์ใช้เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติในสังคมต่อไป

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเป็นทฤษฎีที่ศึกษาในลักษณะของรูปธรรมได้ชัดเจนกว่าแนวคิดและหลักการของทฤษฎีอื่น ครอบคลุมประเภทของการกระทำต่อตนเอง ทั้ง 3 ประเภท คือ การควบคุมตนเอง การประเมินตนเอง และการปฏิบัติต่อตนเอง ตามหลักการของทฤษฎีที่สรุปได้ว่า เมื่อมนุษย์เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ แล้ว ก็จะทำให้เกิดความเชื่อและความคิดในเชิงประเมินที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ (การประเมินตนเอง) ที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม

(การปฏิบัติตนเอง) และนำไปสู่การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติ (การควบคุมตนเอง) ตามที่ตนตั้งใจไว้ การวิจัยครั้งนี้ จึงยึดแนวการศึกษาวิจัยตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเป็นแนวทางในการวิจัย

ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา สรุปรรคนะต่อการกระทำต่อตนเอง ทั้ง 3 ประเภท ได้ดังนี้

1. การควบคุมตนเอง (Self-Control) เกิดจากการที่มนุษย์เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรม ผลแห่งการเรียนรู้ก่อให้เกิดความคิด และความเชื่อที่สำคัญในการกำหนดพฤติกรรม และควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์

การควบคุมตนเองนี้ เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง โดยทางตรงและ โดยการสังเกตตัวอย่างผู้ใหญ่ที่แสดงตัวอย่างการตั้งมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติไว้สูง และจะแสดงความพึงพอใจในตนเองเมื่อตนสามารถทำตามมาตรฐานที่ตนตั้งไว้ ก็จะมีผลให้เด็กได้เห็นแบบอย่างและผลอันพึงพอใจจากการปฏิบัติตามมาตรฐานนั้น และถ้าผู้ใหญ่ให้แรงเสริมแรงทางบวกแก่เด็กที่ปฏิบัติตนตามมาตรฐานสูง ในทางตรงข้าม เด็กที่ตั้งมาตรฐานในการปฏิบัติต่ำ ก็ให้ได้รับแรงเสริมทางลบ ย่อมเป็นผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานที่สังคมยอมรับ อาทิเช่น การระงับความอยากและการต้านทานการยั่ว การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความมีวินัยต่อตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง และการหลีกเลี่ยงอบายมุข เป็นต้น

2. การประเมินตนเอง (Self-Evaluation) หมายถึง การสำรวจการทบทวนการตัดสินใจ และลงความเห็น ว่า สิ่งที่ตนจะกระทำหรือได้กระทำไปแล้ว มีความถูกต้องเหมาะสมเพียงใด กล่าวคือ ในการควบคุมตนเองนั้นบุคคลจำเป็นต้องมีมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติ และการประเมินการประพฤติปฏิบัติของตนตามมาตรฐานที่ตนตั้งไว้ เมื่อประเมินตนเองตามมาตรฐานนั้นแล้ว ผลที่เกิดตามมาก็คือ ความเชื่อและความรู้สึกที่เรียกว่า ปฏิกริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) ซึ่งมีทั้งด้านบวกและลบ ปฏิกริยาต่อตนเอง ด้านบวกเกิดขึ้นเมื่อสามารถบรรลุถึงมาตรฐานที่ตนได้ตั้งไว้ อาทิเช่น ความรู้สึกภาคภูมิใจ ความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น ส่วนปฏิกริยาทางลบเป็นผลจากการกระทำที่ล้มเหลว ไม่บรรลุตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ เช่น ความรู้สึกผิด ความเสียใจ และความละอายใจ เป็นต้น

3. การปฏิบัติต่อตนเอง (Self-Treatment) เป็นการกระทำที่บุคคลกระทำต่อตนเอง อาจจัดแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทแรกเป็นการกระทำต่อตนเอง อันเนื่องมาจากการประเมินตนเองแล้วเกิดปฏิกิริยาต่อตนเองทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ได้แก่ การให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเอง และการลงโทษตนเอง เป็นต้น ส่วนประเภทที่สอง เป็นการกระทำที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้เป็นผลมาจากการประเมินตนเอง ได้แก่ การรักษาสุขภาพ การปรุงแต่งร่างกาย เป็นต้น

ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม

ศักยภาพ (Potentiality) หมายถึง อำนาจหรือคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจทำให้พัฒนาหรือแสดงให้ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน 2525:756)

ศักยภาพ หมายถึง พลังความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน (James Drever 1952:218)

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถที่เป็นไปได้ในการเปลี่ยนแปลงหรือนำไปสู่อะไรสักอย่างที่เป็นอยู่จริง (Babcock and Others 1963:1775)

พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุษย์และคณะ (2527:43) ให้ความหมายของ ศักยภาพว่า แนวโน้มพฤติกรรม

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ศักยภาพหมายถึง ความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะแสดงความสามารถภายในที่มีอยู่ให้ปรากฏเมื่อมีโอกาสที่จะกระทำได้

ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม จึงหมายถึง ความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะปฏิบัติจริยธรรมเมื่อมีโอกาส

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งพอที่จะนำมากล่าวอ้างอิงและมีความสัมพันธ์กันมีดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

สุรพล นาควาณิช (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2520 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนกับเกณฑ์ที่คาดหวัง ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน 10 คุณลักษณะจริยธรรมได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเหตุผล ความกตัญญูกตเวทีก การรักษาระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี การประหยัด และออมทรัพย์ ความยุติธรรมและความอดสาหัส โครงสร้างแบบสอบถามในแบบ projective Technique คือกำหนดสถานการณ์ขึ้น และมีตัวเลือกที่จะปฏิบัติต่อสถานการณ์นั้น ๆ 4 ตัวเลือก ตามเกณฑ์จัดระดับชั้นจริยธรรม 4 ชั้น ทางพุทธปรัชญา กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2520 จาก 6 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 17 โรงเรียนรวม 650 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในจริยธรรมชั้นที่ 3 และชั้นที่ 4 และแตกต่างจากเกณฑ์ที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าโดยส่วนรวมแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในสภาพที่น่าพอใจ 4 คุณลักษณะเรียงตามลำดับดังนี้ ความกตัญญูกตเวทีก ความเสียสละ การประหยัดและออมทรัพย์ และความมีเหตุผล และยังอยู่ในสภาพไม่น่าพอใจ 6 คุณลักษณะ เรียงตามลำดับดังนี้ คือ การรักษาระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความอดสาหัส และความยุติธรรม

อรจิต ภูแฉ (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยความคิดรวบยอดที่แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2520 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวังในสังคมประชาธิปไตย โดยใช้แบบสอบถามความคิดรวบยอดที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย 15 ความคิดรวบยอด คือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อในวิธีการหาเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ การทำงานเป็นหมู่คณะ การเคารพความเท่าเทียมในมนุษย์ ความมีวินัยในตนเอง การใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจ

การรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น การยอมรับในเหตุผล การประนีประนอม ความมีใจกว้าง การเคารพในเสรีภาพของบุคคล การนับถือความยุติธรรม การเคารพต่อกฎหมาย การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และความรักชาติ แต่ละสถานการณ์ในแบบสอบถามจะมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ตัวเลือก และ 1 ปลายเปิด ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้สุ่มตัวอย่างจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาล 9 โรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน 360 คน ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่จำนวน ร้อยละ และใช้ค่า Chi-Square ในการทดสอบสมมติฐานที่ความมีนัยสำคัญทางสถิติ (.05) ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมีความคิดรวบยอดที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเกณฑ์ที่คาดหวังและส่วนใหญ่เป็นการแตกต่างจากเกณฑ์ที่คาดหวังในทางที่เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ นอกจากความคิดรวบยอดที่แสดงพฤติกรรมความเชื่อในวิธีการหาเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ การเคารพในเสรีภาพของบุคคล และการเคารพต่อกฎหมายที่ยังมีความคิดรวบยอดที่แสดงพฤติกรรมไม่เป็นที่พึงประสงค์ ความคิดรวบยอดที่แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมยังไม่เป็นที่พึงประสงค์ในบางสถานการณ์มี 12 ความคิดรวบยอด คือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อในวิธีการหาเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ การนับถือความยุติธรรม การเคารพต่อกฎหมาย การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ความรักชาติ การทำงานเป็นหมู่คณะ การใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจ ความมีใจกว้าง ความมีวินัยในตนเอง การยอมรับเหตุผลในการประนีประนอม

สุนันต์ มนัสไพบูลย์ (2522) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมจริงทางคุณธรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 4" มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมจริงด้านความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้จักกาลเทศะและมารยาท ความเอื้อเฟื้อและความมีระเบียบวินัยของนักศึกษาผู้ใหญ่จำนวน 230 คน ผลการวิจัยพฤติกรรมจริงทางคุณธรรมพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีพฤติกรรมด้านความรู้จักกาลเทศะ และมารยาทสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ส่วนพฤติกรรมที่มีน้อยกว่าด้านอื่น คือ ความเอื้อเฟื้อและความซื่อสัตย์ โดยพฤติกรรมรวมทุกด้านนั้น หญิงมีสูงกว่าชาย นักศึกษาผู้ใหญ่กลุ่มอายุ 21 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมจริงทางคุณธรรมสูงกว่ากลุ่มอายุ 15-20 ปี

เกษิณี ผลประพจน์ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาครูในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาครูในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมระหว่าง

นักศึกษาระดับปริญญาตรีกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง นักศึกษาหญิงกับนักศึกษาชาย นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักศึกษามีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน โดยใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นแบบ Projective Techniques เพื่อสำรวจพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาครู 4 คุณลักษณะจริยธรรม ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความเมตตา กรุณา จำนวน 40 ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาครูกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลางจำนวน 694 คน ในปีการศึกษา 2523 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย การทดสอบ Kolmogorov Smirnov ในแต่ละสถานการณ์ การทดสอบ t และ one-way analysis of Variance ในแต่ละคุณลักษณะจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาครูทั้ง 4 คุณลักษณะจริยธรรมอยู่ในระดับจริยธรรมขั้นที่ 5 นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมด้านความยุติธรรมสูงกว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์และความเมตตา กรุณา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความเมตตา กรุณาสูงกว่านักศึกษายชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ ความยุติธรรม และความเมตตา กรุณาสูงกว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความเมตตา กรุณาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยฤทธิ์ พรหมมา (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสุรินทร์ "การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสุรินทร์ และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมระหว่างนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง วิธีการศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน 6 คุณลักษณะจริยธรรม ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี ความอดุสาหะ และความยุติธรรม จำนวน 35 ข้อ ซึ่งเป็นแบบ Projective Technique กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 421 คน ในปีการศึกษา 2523 การวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละในแต่ละคุณลักษณะจริยธรรม เปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชายกับหญิง ด้วยการทดสอบ Kolmogorov-Smirnov (two sample test) ที่

ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน 5 ใน 6 คุณลักษณะจริยธรรมอันได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี และความยุติธรรม อยู่ในระดับชั้นจริยธรรมที่ 5 เป็นจำนวนมากที่สุด ส่วนคุณลักษณะความอดสาหะอยู่ในระดับชั้นจริยธรรมที่ 1 เป็นจำนวนมากที่สุด จากการตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชายกับหญิง ในแต่ละสถานการณ์ของแต่ละคุณลักษณะไม่แตกต่างกันพบว่าเกี่ยวกับความรับผิดชอบ (2 ใน 6 สถานการณ์) ความมีระเบียบวินัย (3 ใน 6 สถานการณ์) ความซื่อสัตย์สุจริต (4 ใน 7 สถานการณ์) และความสามัคคี (1 ใน 6 สถานการณ์) พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชายกับหญิงแตกต่างกัน โดยพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนหญิงสูงกว่าชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกี่ยวกับความอดสาหะ (5 สถานการณ์) และความยุติธรรม (5 สถานการณ์) พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชายกับหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มิลินทร์ สำเภารเงิน (2524) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรม 7 ประการ ประกอบด้วยพฤติกรรมความมีวินัย ความซน่หมั่นเพียร การให้ความร่วมมือ การช่วยเหลือตัวเอง การเสียสละ ความซื่อสัตย์ และความมีน้ำใจนักกีฬา ระหว่างการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 กับการทดลองใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนทดลอง 25 โรงเรียน จำนวน 441 คน และในโรงเรียนควบคุม 25 โรงเรียน จำนวน 349 คน จาก 8 จังหวัด โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นเครื่องมือในการวิจัยภาคสนาม รวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนทดลอง และควบคุม ๘ จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยภาคการศึกษาเฉพาะกรณี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในโรงเรียนทดลองมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัย ความซน่หมั่นเพียร การให้ความร่วมมือ การช่วยเหลือตัวเอง การเสียสละ ความซื่อสัตย์ และความมีน้ำใจนักกีฬาไม่สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนควบคุม ทั้งการวิจัยภาคสนามและการศึกษาเฉพาะกรณี จากการวิจัยเฉพาะภาคสนามพบว่า พฤติกรรมการให้ความร่วมมือมีความสัมพันธ์กับเหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่วนพฤติกรรมความมีวินัย ความซน่หมั่นเพียร การช่วยเหลือตัวเอง การเสียสละ และความมีน้ำใจนักกีฬาไม่พบความแตกต่างระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สำราญ นิลทอง (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดศรีสะเกษ" การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ในจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อศึกษาว่าเพศของนักเรียนและอาชีพของผู้ปกครองของนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนหรือไม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) เพื่อสำรวจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียน คุณลักษณะทางจริยธรรม ได้แก่ การรักษาระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความอดทน ความยุติธรรม และความมีเหตุผล จำนวน 50 ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 500 คน ในปีการศึกษา 2525 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 2 ตัวประกอบ (two-way analysis of variance) ในแต่ละคุณลักษณะทางจริยธรรม ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดศรีสะเกษ มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันทั้ง 7 คุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับมีความคิดรวบยอดมาก นักเรียนหญิงมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันทั้ง 7 ลักษณะทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชาย และนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันจะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันทั้ง 7 ลักษณะทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรเทพย์ ศิริวรรณบุคย์ และคณะ (2527) ได้ศึกษาจริยธรรมของชาวกรุงเทพมหานครปัจจุบัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมปฏิบัติการจริยธรรม และพฤติกรรมจริยธรรม และเปรียบเทียบค่าศักยภาพพฤติกรรมตามตัวแปรต้น สถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพครอบครัว ขนาดของครอบครัว รายได้ของครอบครัวและภูมิภาค กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยมี 3,884 คน ซึ่งคัดเลือกโดยการสุ่มหลายขั้นตอน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นิสิตนักศึกษาจากห้าสถาบัน นักธุรกิจ ลูกจ้าง และผู้ใช้แรงงาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ 2 ชนิด แบบสอบถามชีวิตประวัติและแบบสำรวจที่พัฒนาขึ้นโดยคณะผู้วิจัย ผลการวิจัยพบว่า ค่าศักยภาพพฤติกรรมตามตัวแปรต้น 7 ตัวสอดคล้องกับพฤติกรรมจริยธรรมแต่ละประเภทคือ พฤติกรรมจริย

ธรรมต่อตนเอง มีค่าศักยภาพสูงสุด ด้านการรักษาสุขภาพ ค่าศักยภาพต่ำสุด ด้านการลุ่มหลง
อบายมุข พฤติกรรมจริยธรรมต่อสังคม มีค่าศักยภาพสูงสุดด้านการปฏิบัติต่อผู้อาวุโสในทางที่ดี ค่า
ศักยภาพต่ำสุดด้านการให้ร้ายป้ายสี พฤติกรรมจริยธรรมทางเศรษฐกิจมีค่าศักยภาพสูงสุดด้านการ
บริจาค ค่าศักยภาพต่ำสุดด้านการประกอบมิชชันที่ผิดกฎหมาย พฤติกรรมจริยธรรมทางการเมือง
มีค่าศักยภาพสูงสุดด้านกลุ่มพฤติกรรมความซื่อสัตย์ทางการเมือง ค่าศักยภาพต่ำสุดด้านการแจ้งความ
เท็จ พฤติกรรมจริยธรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมีค่าศักยภาพสูงสุดด้านการสะสมสิ่งมีค่า ค่าศักยภาพ
ต่ำสุดด้านการทำลายพันธุ์สัตว์ และพบว่า ตัวแปรทั้ง 7 ตัว มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในค่า
ศักยภาพของพฤติกรรมจริยธรรมทั้ง 5 ประเภท

กำพล ชูรัตน์ (2528) ได้ทำวิจัยเรื่อง "จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติ
จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจริยธรรมและ
ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก และเปรียบเทียบการปฏิบัติ
จริยธรรมตามที่เป็นจริง และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวัน
ตก จำแนกตามตัวแปรต้น คือ เพศ และระดับชั้นตัวอย่างประชากร เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูภาค
ตะวันตก ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่าง แบบมีระบบจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น
แบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรมต่อตนเอง 20 ข้อ และแต่ละข้อมีคำถาม 4 คำถามได้แก่ เคยทำ
บ่อยมากน้อยเพียงใด มีศักยภาพจะทำมากน้อยเพียงใด เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยเพียงใด และคิด
ว่าคนอื่นมีศักยภาพที่จะทำมากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยปรากฏว่าการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่าง
ประชากรทั้งหมด ที่เคยทำบ่อย ๆ มีจำนวน 15 ข้อ เรียงลำดับจากบ่อยที่สุดลงไปคือ การปรับ
ปรุงตนเอง การปลอบใจตนเอง ความรู้สึกผิด ความรู้ตัวไม่ประมาณ การสำรวจตนเอง การ
ปรุงแต่งร่างกาย ความมีวินัยต่อตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การลงโทษตนเองความเชื่อมั่น
ในตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การให้รางวัลตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง ความภาคภูมิใจ
ใจในตนเอง และการหลีกเลี่ยงอบายมุข ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุด คือ ความพอ
ใจในตนเอง ค่าศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดที่จะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอ
กาสมีจำนวน 14 ข้อ เรียงลำดับจากจะทำมากที่สุดลงไป คือ การปรับปรุงตนเอง ความขยัน
หมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย การรักษาสุขภาพตนเอง ความรู้ตัวไม่
ประมาณ ความเชื่อมั่นในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การสำรวจตนเอง ความรู้สึกผิด การ
ให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง และความภาคภูมิใจใจในตนเอง ส่วน
ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การ

ปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมด ที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ มีจำนวน 10 ข้อ เรียงลำดับจากที่เคยเห็นบ่อยที่สุดลงไป คือ การปรุงแต่งร่างกาย การให้รางวัลตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท ความภาคภูมิใจในตนเอง การรักษาสภาพตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยุ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการปรับปรุงตนเอง ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำน้อยที่สุดคือ ความละเอียดใจ คัญภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดที่คิดว่า คนอื่นจะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาส มีจำนวน 8 ข้อ เรียงลำดับจากที่คิดว่าคนอื่นจะทำมากที่สุดคือ การปรุงแต่งร่างกาย การให้รางวัลตนเอง การรักษาสภาพตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรู้ตัวไม่ประมาท ส่วนคัญภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่า คนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีการปฏิบัติจริยธรรมและคัญภาพของการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาระดับปีที่ 4 มีการปฏิบัติจริยธรรมและคัญภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จรัส นุชชัย (2530) ได้ทำวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย"

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมระดับโรงเรียนในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเขตจังหวัดเพชรบุรี ศึกษาเงื่อนไขทางสังคมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมระดับโรงเรียนและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเงื่อนไขทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมระดับโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมทั้ง 5 พฤติกรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ โดยพฤติกรรมที่กระทำมากที่สุด คือ ความเชื่อฟังการอบรมสั่งสอนของครู รองลงมาได้แก่การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ความพากเพียรในการทำงานที่ครุมอบหมายให้ และการมีส่วนร่วมในกลุ่มสังคมโรงเรียนตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมที่กระทำน้อยที่สุด ได้แก่ ความเป็นตัวของตัวเอง เมื่อพิจารณาสภาพเงื่อนไขทางสังคมภายในโรงเรียนพบว่า เงื่อนไขที่ปรากฏมากที่สุด คือ แบบอย่างจากเพื่อนที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานของโรงเรียน น้อยที่สุดได้แก่ปฏิสัมพันธ์แบบส่วนตัวระหว่างครูกับนักเรียน สำหรับเงื่อนไขทางสังคมภายนอกโรงเรียน ที่มีผลกระทบต่อนักเรียนมากที่สุด คือ การขัดเกลาจากสื่อมวลชนอย่างสอดคล้องกับบรรทัดฐานของโรงเรียน

รองลงมาได้แก่การที่นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีระเบียบวินัย เมื่อพิจารณาทั้งภายในและภายนอก
ร่วมกันแล้ว เงื่อนไขที่ปรากฏมากที่สุดได้แก่ การขัดเกลาอย่างสอดคล้องกับบรรทัดฐานของ
โรงเรียนส่วนที่ปรากฏน้อยที่สุดได้แก่ ปฏิสัมพันธ์แบบส่วนตัวระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์
ระหว่างเงื่อนไขทางสังคมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม
ระดับโรงเรียนของนักเรียน ลำดับที่สูงที่สุดได้แก่ การขัดเกลาจากสื่อมวลชนอย่างสอดคล้องกับ
บรรทัดฐานของโรงเรียน ส่วนลำดับที่ต่ำสุดได้แก่ รูปแบบการประเมินผลทั้งทางสมองและ
พฤติกรรม

สำหรับในต่างประเทศนั้น พบว่า ในประเทศเกาหลีใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ถึง
ปัจจุบัน ซึ่งถือว่าเป็นช่วงแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมต้องการให้มีการฝึกอบรมให้
เยาวชนมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาชาติ จึงได้เกิดขบวนการสร้างชีวิตใหม่ แซมาเอิล อุนดง
(Samuel Education Process) ซึ่งขบวนการศึกษาแซมาเอิลนี้ เน้นการปลูกฝังให้นักเรียนมี
วิถึญาณแห่งความขยัน ช่วยตัวเอง และการให้ความร่วมมือ (diligence self reliance
and Cooperative Sprit) (Korean Educational Development Institute :
1979 : 18-20) เพื่อปลูกฝังให้เกิดเป็นคุณธรรมของประเทศชาติ วิถึญาณแห่งความขยันนี้ต้อง
กระตุ้นให้ทุกคนมีความสำนึกในการช่วยกันทำงานหนักจนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น และปลูกฝังให้มีนิสัย
ซื่อสัตย์ และประหยัด วิถึญาณแห่งการช่วยตนเอง เป็นการศึกษาชี้ให้เห็นแต่ละบุคคลรู้จักตนเอง
อย่างคิดหวังพึ่งผู้อื่น รู้จักแก้ปัญหาของตนเองได้ด้วยสติปัญญาและความเชื่อมั่นในตัวเอง พร้อมทั้ง
ชักนำและเร่งเร้าให้ดิ้นรนหลุดพ้นจากการคุกคามและบีบบังคับจากธรรมชาติสิ่งแวดล้อม โดยนัก
เรียนต้องสำนึกอยู่เสมอว่าจำต้องยืนบนขาตนเอง และพัฒนาความสามารถของตน วิถึญาณการให้
ความร่วมมือ เป็นการรวมพลังของคนอย่างน้อย 2 คน เพื่อให้เกิดพลังพิเศษที่ซ่อนเร้นตามหลัก
การที่ $1 + 1 = 2 + a$ ซึ่ง a นี้เป็นพลังพิเศษที่ซ่อนเร้นอยู่ เพื่อช่วยให้งานมีประสิทธิภาพสูง
ขึ้นการร่วมมือนี้ต้องสร้างให้เป็นคุณธรรมร่วมมือระหว่างตนกับตนเอง ตัวเองกับเพื่อนและเพื่อน
กับเพื่อน (อนุสรณ์ ทวีพยมุ 2521 : 36-40) ฉะนั้น จึงทำให้เกาหลีได้มีการเปลี่ยนแปลง
หลักสูตร ให้การศึกษาทางด้านจริยธรรม แยกออกมาเป็นวิชาหนึ่งต่างหาก โดยเน้นให้ปฏิบัติ
อย่างจริงจัง เพื่อให้เยาวชนเกาหลีเป็นคนที่จริงใจ ซื่อสัตย์ โดยการปฏิบัติมิใช่จำเนื้อหาวิชา
และการปฏิบัตินี้ต้องสร้างวิถึญาณแห่งจริยธรรม (Moral Sence) ให้เกิดขึ้นในจิตใจ นำไปปฏิบัติ
ในชีวิตประจำวัน (Tae-il Kwan 1980 : 11-17)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 17 จังหวัด โดยเป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2531

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 17 จังหวัด ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตามระดับชั้น (Stratified random sampling) (นิภา ศรีไพโรจน์ 2527:75-76) โดยสุ่มเยาวชนจากโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นกลุ่มตัวอย่าง ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 1,178 คน คิดเป็น 3% ของกลุ่มประชากรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมดจำนวน 42,208 คน และสุ่มเยาวชนจากสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษา จำนวน 522 คน คิดเป็น 3% ของกลุ่มประชากรระดับอุดมศึกษาทั้งหมดจำนวน 17,400 คน รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่สุ่มมาจากทั้ง 2 ระดับ เป็นจำนวน 1,700 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

จำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกตาม เพศและระดับการศึกษา

จังหวัด	มัธยมศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ขอนแก่น	58	82	25	25	83	107
เลย	14	16	15	15	29	31
สกลนคร	20	40	15	15	35	55
หนองคาย	20	20	15	15	35	35
อุดรธานี	66	74	20	22	86	96
กาฬสินธุ์	25	25	15	15	40	40
นครพนม	15	20	15	15	30	35
มหาสารคาม	25	35	15	20	40	55
ยโสธร	15	15	5	5	20	20
ร้อยเอ็ด	35	40	15	20	50	60
อุบลราชธานี	40	60	20	25	60	85
มุกดาหาร	12	13	-	-	12	13
ชัยภูมิ	28	37	15	15	43	52
นครราชสีมา	70	80	20	25	90	105
บุรีรัมย์	25	25	15	15	40	40
ศรีสะเกษ	25	30	15	15	40	45
สุรินทร์	38	35	10	10	48	45
	531	647	250	272	781	919

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยได้ใช้ตามแบบสำรวจของ กำพล ชูรัตน์ (กำพล, 2528:33-37) ซึ่งสร้างขึ้น โดยดัดแปลงจากแบบสำรวจของ ชัยพร วิชาวุธ และคณะมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพทางเพศ และระดับขั้นของผู้ตอบเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสำรวจจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมประกอบ ด้วยข้อคำถามที่เป็นการกระทำต่อตนเอง ซึ่งครอบคลุมจริยธรรมต่อตนเอง 3 หมวด คือ

1. การควบคุมตนเอง (Self-control) ได้แก่ การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยุ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความมีวินัยต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ ความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเองและการหลีกเลี่ยงอบายมุข (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์และคณะ 2527:49-50)

2. การประเมินตนเอง (Self-evaluation) ได้แก่ การสำรวจตนเอง การให้คุณค่าตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกผิดและความละอายใจ (พรรณทิพย์ ศิริบุศย์ และคณะ 2527:50-51)

3. การปฏิบัติต่อตนเอง (Self-treatment) ได้แก่ การให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การปรุงแต่งร่างกายและการปรับปรุงตนเอง (พรรณทิพย์ ศิริบุศย์ และคณะ 2527:51-52)

แบบสำรวจจริยธรรมต่อตนเองนี้ ที่มี 3 หมวดรวม 20 พฤติกรรมนั้นได้มาจากผล การสัมภาษณ์ของชัยพร วิชาวุธ พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์และธีระพร อูวรรณไพ ร่วมกับกลุ่มผู้วิจัยจริยธรรมของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติรวม 8 คน เพื่อการศึกษาตามโครงการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เรื่องสภาพที่เป็นอยู่ของพฤติกรรมจริยธรรมของคนไทย (ชัยพร วิชาวุธ 2526:143) แล้ว ได้ดัดแปลงแบบสำรวจจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ดังกล่าวเพื่อให้ผู้ตอบแบบทดสอบได้ทำได้ และเข้าใจง่ายขึ้น ซึ่งมีรายการตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การปฏิบัติจริยธรรมและการกระทำที่ซบง

การปฏิบัติจริยธรรม	การกระทำ
1. การระงับความอยากและ การต้านทาน การยั่วยุ	1. การหักห้ามใจไม่ไปเที่ยวเตร่เมื่องานยังไม่เสร็จ เรียบร้อย
2. การแสดงอารมณ์อย่างถูก กาลเทศะ	2. การไม่หัวเราะครื้นเครงขณะที่ผู้อื่นต้องการความสงบ
3. ความรู้ตัวไม่ประมาท	3. การพูดและทำงานด้วยความระมัดระวัง
4. ความมีวินัยต่อตนเอง	4. การปฏิบัติตนตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อตนเอง
5. ความซนหมั่นเพียร	5. การทำงานด้วยความพยายามอย่างสม่ำเสมอ
6. ความพอใจในตนเอง	6. การไม่เกิดความเสียใจ เมื่อประสบความผิดหวัง
7. การตั้งมาตรฐานตนเอง	7. การกำหนดคุณภาพของงานที่ตนควรทำได้ก่อนลงมือทำ
8. การหลีกเลี่ยงอบายมุข	8. การละเว้นสิ่งทีนำไปสู่ความหายนะทั้งปวง
9. การสำรวจตนเอง	9. การทบทวนการกระทำที่ตนได้ทำไปแล้ว
10. การให้คุณค่าตนเอง	10. การคิดว่าตนเองดีหรือไม่ดีตามความเห็นของคนอื่น
11. ความภาคภูมิใจในตนเอง	11. การแสดงความชื่นชมต่อผลการกระทำดีของตน
12. ความเชื่อมั่นในตนเอง	12. การแน่ใจว่าตนมีความสามารถที่จะทำงานได้สำเร็จ
13. ความรู้สึกผิด	13. การยอมรับความผิดพลาดที่ตนได้กระทำขึ้น
14. ความละเอียดใจ	14. การไม่ประพฤติดีแต่แม้ว่าอยู่ในสถานที่ที่ไม่มีคนรู้เห็น
15. การให้รางวัลตนเอง	15. การไปพักผ่อนให้เกิดความสุขเมื่อทำงานได้สำเร็จ
16. การปลอบใจตนเอง	16. การบอกตนเองว่าคนเราย่อมผิดพลาดและผิดหวังได้
17. การลงโทษตนเอง	17. การตำหนิตนเองเมื่อตนทำผิดพลาด
18. การรักษาสภาพตนเอง	18. การปฏิบัติตนตามหลักสุขอนามัยเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง
19. การปรุงแต่งร่างกาย	19. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ตามสมัยนิยม
20. การปรับปรุงตนเอง	20. การแก้ไขการกระทำที่บกพร่องของตนเองให้ดีขึ้น

เมื่อได้แจกแจงลักษณะการปฏิบัติจริยธรรมต่อตนเองเป็นการกระทำจำนวน 20 ข้อ ดังกล่าว ในแต่ละข้อมีคำถาม 4 คำถามคือ (1) เคยทำหรือไม่ (2) จะทำหรือไม่ ถ้ามีโอกาส (3) เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่ (4) คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส ซึ่งในแต่ละคำถามถือเป็น 1 มาตรการ และในแต่ละมาตรการให้ตอบแบบประเมินค่า (Rating scale) 3 ระดับ โดยให้คะแนน 3,2 และ 1 ตามลำดับ ดังตัวอย่าง

การกระทำ : การสูบบุหรี่บนรถประจำทาง			
เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยเห็นบ่อย ๆ	☐ เคยเห็นนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยเห็น
คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

ในแต่ละการกระทำ จะต้องตอบประเมินค่าทั้ง 4 มาตรการ โดยเขียนเครื่องหมายถูก (✓) ลงหน้าข้อความที่เลือกในแต่ละมาตรการ ดังนั้น 1 การกระทำจะมีคำตอบ 4 คำตอบ

ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสำรวจนั้น ได้นำแบบสำรวจที่ได้สร้างแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถพิเศษเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมจำนวน 7 ท่าน ช่วยพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมีอิสระในการใช้วิจารณ์ของตนเองพิจารณาแบบสำรวจ หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและให้ข้อเสนอแล้ว นำผลที่ได้มาพิจารณาพร้อมกับอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยอีกครั้งหนึ่งเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสำรวจ โดยถือเกณฑ์ 5 ใน 7 ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่ยอมรับแบบสำรวจเป็นรายชื่อแบบสำรวจที่ได้รับการปรับปรุงตามขั้นตอนดังกล่าว จะถือว่ามีตรงตามเนื้อหา

แบบสำรวจหลังจากหาความตรงตามเนื้อหาแล้ว มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมอันประกอบด้วย ข้อคำถามที่เป็นการกระทำต่อตนเอง จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีคำถาม 4 คำถาม คือ (1) เคยทำหรือไม่ (2) จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส (3) เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่ (4) คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส ซึ่งในแต่ละคำถามถือเป็น 1 มาตรฐาน

2. การหาความเที่ยงของแบบสำรวจ

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่มีความตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้กับเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองจังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน ประกอบด้วยนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน และนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 15 คน ซึ่งแบบสำรวจใช้ได้ทั้งหมด แล้วจึงนำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง

ในการหาค่าความเที่ยงของแบบสำรวจตอนที่ 2 ใช้วิธีสอบซ้ำ (Test-Retest) โดยเว้นระยะเวลาการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ห่างกัน 30 วัน เนื่องจากจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายในเวลาอันสั้น ได้แบบสำรวจที่สมบูรณ์ใช้ได้ทั้งหมด 30 ชุด แล้วคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลคูณของคะแนนแบบ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสำรวจในแต่ละมาตรฐานดังนี้

มาตรา 1	0.72
มาตรา 2	0.82
มาตรา 3	0.76
มาตรา 4	0.85

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของแบบสำรวจพบว่าอยู่ระหว่าง 0.72-0.85 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง และสูง แสดงว่าแบบสำรวจชุดนี้ มีความคงเส้นคงวาอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ คือ

1. มีหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยครูอุตรธานี ถึงหัวหน้าสถานศึกษา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยครั้งนี้ โดยส่งหนังสือล่วงหน้าก่อนเก็บข้อมูล 15 วัน
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูล และเก็บข้อมูลคืนด้วยตนเอง ได้ข้อมูลคืนที่สมบูรณ์ 1,700 ฉบับ

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 1 ในข้อคำถามแต่ละข้อนับแต่จำนวนความถี่ไม่มีการให้คะแนน

ตอนที่ 2 ทำการตรวจให้คะแนนในแต่ละการกระทำทุกมาตรฐานตามเกณฑ์ดังนี้

เคยทำบ่อย ๆ	จะทำแน่ ๆ	หรือเคยเห็นบ่อย ๆ	ให้ 3 คะแนน
เคยทำนาน ๆ ครั้ง	อาจจะทำ	หรือเคยเห็นนาน ๆ ครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่เคยทำ	จะไม่ทำ	หรือไม่เคยเห็น	ให้ 1 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสำรวจที่มีความสมบูรณ์จำนวน 1,700 ฉบับ มาดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดเป็นรายมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์คะแนนดังนี้

เคยทำบ่อย ๆ	จะทำแน่ ๆ	หรือเคยเห็นบ่อย ๆ	คะแนนอยู่ในช่วง 2.34-3.00
เคยทำนาน ๆ ครั้ง	อาจจะทำ	หรือเคยเห็นนาน ๆ ครั้ง	คะแนนอยู่ในช่วง 1.67-2.33
ไม่เคยทำ	จะไม่ทำ	หรือไม่เคยเห็น	คะแนนอยู่ในช่วง 1.00-1.66
3. ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม จำแนกตามตัวแปรต้น
4. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากร จำแนกตามตัวแปรต้นและเป็นรายมาตรฐานโดยใช้ค่าที (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอนตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของตัวอย่างประชากร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ของตัวอย่างประชากรทั้งหมด เป็นรายมาตร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คะแนนจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
จำแนกตามตัวแปรต้น และรายมาตร

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรต้นกับจริยธรรมและศักยภาพของการ
ปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากร จำแนกตามตัวแปรต้นและรายมาตร

เพื่อความสะดวกและให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงกำหนดใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังนี้

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย

S.D. หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N หมายถึง จำนวนตัวอย่างประชากร

t หมายถึง อัตราส่วนวิกฤตเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง
ตัวแปร 2 ชุด โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานจากตาราง

df หมายถึง ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

p หมายถึง ระดับความมีนัยสำคัญ

ตอนที่ 1 สถานภาพของตัวอย่างประชากร

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษา	531	31.24	647	38.06	1178	69.3
อุดมศึกษา	250	14.7	272	16	522	30.7
รวม	781	45.94	919	54.06	1700	100

จากตาราง แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสำรวจ 1700 คน เป็นชาย 781 คน คิดเป็นร้อยละ 45.94 เป็นหญิง 919 คน คิดเป็นร้อยละ 54.06

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 1178 คน คิดเป็นร้อยละ 69.3 และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา 522 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่าง
ประชากรทั้งหมด เป็นรายมาตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ จะเสนอค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดจำนวน 1,700 คน เพื่อแสดงความบ่อยและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากร เป็นรายมาตร ตามลำดับดังนี้

2.1 มาตรา 1 "เคยทำหรือไม่" ค่าเฉลี่ยแสดงความบ่อยในการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรเรียงลำดับจาก เคยทำบ่อย ๆ เคยทำนาน ๆ ครั้ง และไม่เคยทำ ดังปรากฏในตาราง 4

2.2 มาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ค่าเฉลี่ยแสดงศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากร เมื่อมีโอกาส เรียงลำดับจาก จะทำแน่ ๆ อาจจะทำ และจะไม่ทำ ดังปรากฏในตาราง 5

2.3 มาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ค่าเฉลี่ยแสดงความบ่อยที่ตัวอย่างประชากรเคยเห็นคนอื่นปฏิบัติจริยธรรม เรียงลำดับจาก เคยเห็นบ่อย ๆ เคยเห็นนาน ๆ ครั้ง และไม่เคยเห็น ดังปรากฏในตาราง 6

2.4 มาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ค่าเฉลี่ยแสดงศักยภาพที่ตัวอย่างประชากรคิดว่า คนอื่นจะปฏิบัติจริยธรรม เมื่อมีโอกาส เรียงลำดับจาก จะทำแน่ ๆ อาจจะทำ และจะไม่ทำ ดังปรากฏในตาราง 7

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมือง ในมาตร 1 "เคยทำหรือไม่"

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.69	0.51	
ความรู้สึกลึบ	2.68	0.48	
การปล่อยใจตนเอง	2.68	0.53	
การปรับปรุงตนเอง	2.66	0.51	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.63	0.57	
การลงโทษตนเอง	2.62	0.56	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.61	0.54	เคยทำบ่อย ๆ
การสำรวจตนเอง	2.61	0.56	
ความขยันหมั่นเพียร	2.57	0.53	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.54	0.56	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.49	0.56	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.49	0.60	
การให้รางวัลตนเอง	2.46	0.61	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.42	0.63	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.37	0.79	
การให้คุณค่าตนเอง	2.30	0.64	
ความละเอียดใจ	2.25	0.70	
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.18	0.67	เคยทำนาน ๆ ครั้ง
ความพอใจในตนเอง	2.08	0.67	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.05	0.76	

n = 1,700

จากตารางที่ 4 พบว่าการปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมือง เคยทำบ่อย ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย ความรู้สึกผิด การปลอบใจตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาณ การลงโทษตนเอง การรักษาสภาพตนเอง การสำรวจตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การให้รางวัลตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง และการหลีกเลี่ยงอบายมุข

ส่วนการปฏิบัติกิจกรรมที่เคยทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรม
ของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองในมาตร 2 "ทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรับปรุงตนเอง	2.74	0.48	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.72	0.49	
ความขยันหมั่นเพียร	2.70	0.50	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.70	0.50	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.63	0.53	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.62	0.61	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.61	0.54	จะทำแน่ ๆ
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.58	0.55	
การให้รางวัลตนเอง	2.58	0.55	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.56	0.61	
การสำรวจตนเอง	2.54	0.59	
การปล่อยใจตนเอง	2.53	0.60	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.52	0.57	
การลงโทษตนเอง	2.42	0.64	
การให้คุณค่าตนเอง	2.33	0.61	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.26	0.85	
ความละเอียดใจ	2.13	0.77	
ความพอใจในตนเอง	2.09	0.65	อาจจะทำ
ความระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.02	0.65	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	1.83	0.76	

n = 1,700

จากตารางที่ 5 พบว่า คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชน ถ้ามีโอกาส จะทำแน ๗ มากที่สุด คือ การปรับปรุงตนเอง และที่จะทำแน๗ เรียงลำดับลงมา คือ การรักษา สุขภาพตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การปรุงแต่งร่างกาย ความมีวินัยต่อตนเอง ความรู้ตัวไม่ ประมาท ความเชื่อมั่นในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การให้รางวัลตนเอง ความรู้สึกผิด การสำรวจตนเอง การปล่อยใจตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง และการลงโทษตนเอง

ส่วนคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชน ถ้ามีโอกาสจะกระทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชนใน
สถานศึกษาเขตเมืองในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่"

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.77	0.47	
การให้รางวัลตนเอง	2.57	0.57	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.56	0.57	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.53	0.56	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.52	0.57	เคยเห็นบ่อย ๆ
ความขยันหมั่นเพียร	2.47	0.58	
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.47	0.62	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.46	0.60	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.38	0.59	
การปรับปรุงตนเอง	2.38	0.59	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.31	0.64	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.29	0.64	
การปลอบใจตนเอง	2.25	0.62	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.25	0.63	
ความพอใจในตนเอง	2.25	0.67	เคยเห็นนาน ๆ ครั้ง
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.22	0.58	
การให้คุณค่าตนเอง	2.19	0.64	
การสำรวจตนเอง	2.17	0.65	
การลงโทษตนเอง	2.15	0.61	
ความละเอียดใจ	2.13	0.64	

n = 1,700

จากตารางที่ 6 พบว่า จริยธรรมที่เยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองเคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ มากที่สุดคือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยรองลงมาตามลำดับ คือ การให้รางวัลตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาณ ความขยันหมั่นเพียร การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยู่ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการปรับปรุงตนเอง

ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำน้อยที่สุดคือ ความละเอียดใจ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของ
 เยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	χ	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.61	0.51	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.47	0.53	
การให้รางวัลตนเอง	2.45	0.55	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.44	0.53	จะทำแน่ ๆ
การปรับปรุงตนเอง	2.38	0.53	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.38	0.57	
ความขยันหมั่นเพียร	2.35	0.53	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.33	0.52	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.27	0.52	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.26	0.50	
การปล่อยใจตนเอง	2.25	0.53	
การสำรวจตนเอง	2.21	0.52	
การให้คุณค่าตนเอง	2.19	0.50	
ความรู้ลึกซึ้ง	2.18	0.52	อาจจะทำ
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.18	0.61	
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.14	0.45	
ความพอใจในตนเอง	2.13	0.50	
การลงโทษตนเอง	2.13	0.50	
ความละเอียดใจ	2.09	0.52	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.03	0.49	

n = 1,700

จากตารางที่ 7 พบว่า คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวชน คิดว่าถ้ามี โอกาสคนอื่นจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรุ่่งแต่งร่างกาย และที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ๆ รองลง มาตามลำดับ คือ การรักษาสุขภาพตนเอง การให้รางวัลตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การ ปรึ่่งปรุ่่งตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท และความขยันหมั่นเพียร

ส่วนคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่า ถ้ามีโอกาคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คะแนนจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่าง-
ประชากร จำแนกตามตัวแปรต้น และรายการ**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ จะเสนอค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากร จำแนกตามตัวแปรต้น เป็นรายการ เรียงลำดับดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรเพศ ซึ่งจำแนกเป็นเพศชาย และเพศหญิง
ดังปรากฏในตาราง 8 ถึง 15

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรระดับการศึกษา ซึ่งจำแนกเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ดังปรากฏในตาราง 16 ถึง 23

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมในมาตรา 1
"เคยทำหรือไม่" ในเยาวชนชาย

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.66	0.54	
การปรับปรุงตนเอง	2.66	0.52	
การปลอบใจตนเอง	2.64	0.55	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.64	0.53	
ความรู้สึกผิด	2.64	0.52	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.61	0.58	
การสำรวจตนเอง	2.59	0.57	เคยทำบ่อย ๆ
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.59	0.55	
ความขยันหมั่นเพียร	2.58	0.53	
การลงโทษตนเอง	2.55	0.59	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.54	0.55	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.51	0.61	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.47	0.62	
การให้รางวัลตนเอง	2.47	0.61	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.33	0.79	
การให้คุณค่าตนเอง	2.28	0.66	
ความละเอียดใจ	2.24	0.67	เคยทำนาน ๆ ครั้ง
การระงับความอยากและ			
ต้านทานการยั่วยุ	2.17	0.67	
ความพอใจในตนเอง	2.13	0.69	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	1.99	0.79	

n = 781

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 1 ของ
เยาวชนชายเคยทำบ่อยที่สุด คือ การรักษาสภาพตนเอง และการปรับปรุงตนเอง เคยทำบ่อย ๗
เรียงตามลำดับ คือ การปลอบใจตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย ความรู้สึกผิด ความรู้ตัวไม่
ประมาท การสำรวจตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การลงโทษตนเอง
ความมีวินัยต่อตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง และการให้รางวัลตนเอง
ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่ทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรม ในมาตรา 1
"เคยทำหรือไม่" ในเยาวชนหญิง

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	X	S.D.	
การปล่อยใจตนเอง	2.72	0.52	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.72	0.49	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.68	0.51	
การลงโทษตนเอง	2.67	0.52	
การปรับปรุงตนเอง	2.65	0.51	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.64	0.56	
การสำรวจตนเอง	2.63	0.55	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.58	0.54	เคยทำบ่อย ๆ
ความขยันหมั่นเพียร	2.56	0.53	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.52	0.57	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.47	0.63	
การให้รางวัลตนเอง	2.45	0.61	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.41	0.56	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.40	0.80	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.38	0.64	
การให้คุณค่าตนเอง	2.32	0.63	
ความละเอียดใจ	2.26	0.73	
การระงับความอยากและ			
ต้านทานการยั่วยุ	2.18	0.66	เคยทำนาน ๆ ครั้ง
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.10	0.75	
ความพอใจในตนเอง	2.04	0.65	

จากตารางที่ 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 1 ของ
เยาวชนหญิง เคยทำบ่อยที่สุด คือ การปลอมใจตนเอง และการปรุงแต่งร่างกาย เคยทำบ่อย
เรียงตามลำดับ คือ ความรู้สึกผิด การลงโทษตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาณ
การสำรวจตนเอง การรักษาสุขภาพ ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง ความภาคภูมิใจ
ในตนเอง การให้รางวัล ความเชื่อมั่นในตนเอง การหลีกเลี่ยงอบายมุข และการตั้งมาตรฐาน
ตนเอง

ส่วนการปฏิบัติจริยธรรม ที่เคยทำน้อยที่สุด คือ ความพอใจในตนเอง

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมใน
มาตร 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนชาย

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.74	0.49	
การปรับปรุงตนเอง	2.74	0.48	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.69	0.51	
ความขยันหมั่นเพียร	2.68	0.51	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.64	0.54	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.62	0.55	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.59	0.56	จะทำแน่ ๆ
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.58	0.66	
การให้รางวัลตนเอง	2.58	0.56	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.56	0.61	
การปลอบใจตนเอง	2.52	0.60	
การสำรวจตนเอง	2.52	0.59	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.52	0.57	
การลงโทษตนเอง	2.44	0.64	
การให้คุณค่าตนเอง	2.29	0.62	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.22	0.83	
ความละเอียดใจ	2.11	0.47	
ความพอใจในตนเอง	2.05	0.67	อาจจะทำ
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.01	0.65	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	1.73	0.72	

n = 781

จากตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ในมาตรา 2 ของเยาวชนชาย ถ้ามีโอกาสจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การรักษาสุขภาพตนเอง และการปรับปรุงตนเอง จะทำแน่ ๆ รองลงมา คือ การปรุงแต่งร่างกาย ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท การให้รางวัลตนเอง ความรู้สึกผิด การปลอบใจตนเอง การสำรวจตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การลงโทษตนเอง

ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนชาย ถ้ามีโอกาสจะกระทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนหญิง

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรับปรุงตนเอง	2.74	0.48	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.72	0.49	
ความขยันหมั่นเพียร	2.71	0.49	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.70	0.50	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.66	0.57	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.63	0.52	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.60	0.54	
การให้รางวัลตนเอง	2.58	0.53	จะทำแน่ ๆ
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.57	0.54	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.56	0.61	
การสำรวจตนเอง	2.56	0.60	
การปลอบใจตนเอง	2.53	0.60	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.51	0.56	
การลงโทษตนเอง	2.40	0.63	
การให้คุณค่าตนเอง	2.35	0.60	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.29	0.85	
ความละเอียดใจ	2.15	0.80	
ความพอใจในตนเอง	2.12	0.62	อาจจะทำ
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.03	0.65	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	1.99	0.78	

N = 919

จากตารางที่ 11 พบว่า คักยภาพการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวาชนหญิง ในมาตรา 2 ถ้ามีโอกาสจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรับปรุงตนเอง ที่จะทำแน่ ๆ เรียงตามลำดับ คือ การปรุงแต่งร่างกาย ความขยันหมั่นเพียร การรักษาสุขภาพ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความมีวินัย ต่อตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การให้รางวัลตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง ความรู้สึกผิด การสำรวจตนเอง การปลอบใจ ความภาคภูมิใจ การลงโทษตนเอง และการให้คุณค่าตนเอง

ส่วนคักยภาพการปฏิบัติจริยธรรม ถ้ามีโอกาสจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์ อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมในมาตร 3
"เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ในเยาวชนชาย

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.76	0.48	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.62	0.55	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.54	0.58	
การให้รางวัลตนเอง	2.52	0.60	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.51	0.59	
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.46	0.66	เคยเห็นบ่อย ๆ
ความขยันหมั่นเพียร	2.45	0.58	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.42	0.61	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.41	0.60	
การปรับปรุงตนเอง	2.37	0.60	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.34	0.65	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.28	0.63	
ความพอใจในตนเอง	2.25	0.67	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.23	0.58	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.21	0.65	
การปล่อยใจตนเอง	2.21	0.65	เคยเห็นนาน ๆ ครั้ง
การสำรวจตนเอง	2.16	0.67	
การให้คุณค่าตนเอง	2.16	0.66	
ความละเอียดใจ	2.11	0.64	
การลงโทษตนเอง	2.11	0.62	

N = 781

จากตารางที่ 12 พบว่า จริยธรรมที่เยาวชชาย เคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ รองลงมา เรียงตามลำดับ คือ การรักษาสุขภาพตนเอง ความภาคภูมิใจตนเอง การให้รางวัลตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยุ ความขยันหมั่นเพียร และการแสดงอารมณ์อย่าง ถูกกาลเทศะ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปรับปรุงตนเอง และการตั้งมาตรฐานตนเอง ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การลงโทษตนเอง

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรม ในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ในเยาวชนหญิง

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.77	0.45	
การให้รางวัลตนเอง	2.61	0.54	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.53	0.56	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.52	0.55	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.51	0.58	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.49	0.59	เคยเห็นบ่อย ๆ
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.48	0.59	
ความขยันหมั่นเพียร	2.48	0.58	
การปรับปรุงตนเอง	2.39	0.57	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.36	0.58	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.34	0.64	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.27	0.62	
การปลอบใจตนเอง	2.27	0.60	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.26	0.62	
ความพอใจในตนเอง	2.25	0.67	
ความรู้สึกผิด	2.22	0.58	เคยเห็นนาน ๆ ครั้ง
การให้คุณค่าตนเอง	2.20	0.66	
การลงโทษตนเอง	2.19	0.61	
การสำรวจตนเอง	2.17	0.63	
ความละเอียดใจ	2.15	0.63	

N = 919

จากตารางที่ 13 พบว่า จริยธรรมที่เยาวชนหญิง เห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ รองลงมาตามลำดับ คือ การให้รางวัลตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท ความภาคภูมิใจในตนเอง การรักษาสุขภาพ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การระงับความอยากและการต้านทานการยั่ว ความขยันหมั่นเพียร การปรับปรุงตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การหลีกเลี่ยงอบายมุข

ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ความละเอียดใจ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรม
ในมาตร 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนชาย

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.60	0.52	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.50	0.52	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.46	0.54	
การให้รางวัลตนเอง	2.42	0.57	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.41	0.60	จะทำแน่ ๆ
การปรับปรุงตนเอง	2.38	0.56	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.38	0.54	
ความขยันหมั่นเพียร	2.35	0.53	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.29	0.53	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.26	0.51	
การปล่อยใจตนเอง	2.24	0.55	
การสำรวจตนเอง	2.19	0.53	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.19	0.53	
การให้คุณค่าตนเอง	2.17	0.52	อาจจะทำ
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.16	0.63	
ความพอใจในตนเอง	2.13	0.52	
การระงับความอยากและการ			
ต้านทานความชั่วร้าย	2.13	0.46	
การลงโทษตนเอง	2.12	0.52	
ความละเอียดใจ	2.07	0.54	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.00	0.50	

N = 781

จากตารางที่ 14 พบว่า คักยภาพการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนชาย คิดว่าถ้ามี
โอกาสคนอื่นจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และคิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ รองลง
มาตามลำดับ คือ การรักษาสุขภาพตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การให้รางวัลตนเอง
ความรู้ตัวไม่ประมาท การปรับปรุงตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร

ส่วนคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ที่คิดว่า ถ้ามีโอกาสคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนหญิง

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.61	0.51	
การให้รางวัลตนเอง	2.48	0.53	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.45	0.53	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.42	0.53	ทำแน่ ๆ
การปรับปรุงตนเอง	2.38	0.51	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.36	0.54	
ความขยันหมั่นเพียร	2.35	0.54	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.29	0.51	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.26	0.49	
การปลอบใจตนเอง	2.25	0.51	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.25	0.51	
การสำรวจตนเอง	2.23	0.50	
การให้คุณค่าตนเอง	2.21	0.48	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.20	0.59	อาจจะทำ
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.17	0.52	
การระงับความอยากรู้อยากเห็นและการ			
ด้านทานการยั่วเย้า	2.15	0.45	
การลงโทษตนเอง	2.14	0.83	
ความพอใจในตนเอง	2.12	0.48	
ความละเอียดใจ	2.11	0.50	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.05	0.43	

N = 919

จากตารางที่ 15 พบว่า คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่เยาวชนหญิง คิดว่า ถ้ามีโอกาสคนอื่นจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ รองลงมาตามลำดับ คือ การให้รางวัลตนเอง การรักษาสภาพ ความภาคภูมิใจตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท และความขยันหมั่นเพียร

ส่วนคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ที่คิดว่าถ้ามีโอกาสคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรา 1
"เคยทำหรือไม่" ในเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.69	0.50	
การปลอดภัยตนเอง	2.68	0.54	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.66	0.52	
การปรับปรุงตนเอง	2.65	0.52	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.63	0.53	
การลงโทษตนเอง	2.62	0.55	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.60	0.57	เคยทำบ่อย ๆ
การสำรวจตนเอง	2.60	0.57	
ความขยันหมั่นเพียร	2.55	0.53	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.52	0.57	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.51	0.60	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.47	0.57	
การให้รางวัลตนเอง	2.43	0.63	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.41	0.63	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.38	0.79	
การให้คุณค่าตนเอง	2.32	0.64	
ความละเอียดใจ	2.26	0.71	
การระงับความอยากและ			
ต้านทานการยั่วยุ	2.18	0.65	เคยทำนาน ๆ ครั้ง
ความพอใจในตนเอง	2.07	0.68	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.06	0.76	

n = 1,178

จากตารางที่ 16 พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เคยทำบ่อย ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และเคยทำบ่อย ๆ รองลงมาเรียงตามลำดับ คือ การปลอมใจตนเอง ความรู้สึกผิด การปรับปรุงตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การลงโทษตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท การสำรวจตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การให้รางวัลตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง และการหลีกเลี่ยงอบายมุข

ส่วนการปฏิบัติกิจกรรมที่เคยทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมในมาตรา 1
"เคยทำหรือไม่" ในเยาวชนระดับอุดมศึกษา

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.69	0.57	
การปรุ่่งแต่งร่างกาย	2.69	0.52	
การปล่อยใจตนเอง	2.69	0.49	
ความรู้สึกผิด	2.67	0.52	
การปรับปรุงตนเอง	2.66	0.51	
การสำรวจตนเอง	2.64	0.54	
การลงโทษตนเอง	2.61	0.57	
ความขยันหมั่นเพียร	2.61	0.52	เคยทำบ่อย ๆ
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.57	0.59	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.56	0.56	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.55	0.54	
การให้รางวัลตนเอง	2.51	0.58	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.45	0.63	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.44	0.60	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.33	0.81	
การระงับความอยากและการ			
ต้านทานการข้่วย	2.31	0.70	
การให้คุณค่าตนเอง	2.25	0.65	
การละอายใจ	2.23	0.69	เคยทำนาน ๆ ครั้ง
ความพอใจในตนเอง	2.12	0.66	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.03	0.77	

จากตารางที่ 17 พบว่า การปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนระดับอุดมศึกษาเคยทำ
บ่อยมากที่สุด คือ ความรู้ตัวไม่ประมาท การปรุงแต่งร่างกาย และการปลอบใจตนเอง ส่วนที่
เคยทำบ่อย ๆ รองลงมา คือ ความรู้สึกผิด การปรับปรุงตนเอง การสำรวจตนเอง การลง
โทษตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง การรักษาสภาพตนเอง ความเชื่อมั่นใน
ตนเอง การให้รางวัลตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง

ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมใน
 มาตรฐาน 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรับปรุงตนเอง	2.75	0.47	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.73	0.49	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.71	0.55	
ความขยันหมั่นเพียร	2.70	0.49	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.64	0.53	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.63	0.61	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.62	0.54	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.59	0.55	จะทำแน่ ๆ
การให้รางวัลตนเอง	2.58	0.55	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.56	0.62	
การสำรวจตนเอง	2.54	0.59	
การปลอบใจตนเอง	2.53	0.61	
ความภาคภูมิใจตนเอง	2.53	0.57	
การลงโทษตนเอง	2.42	0.64	
การให้คุณค่าตนเอง	2.31	0.61	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.27	0.86	
ความละเอียดใจ	2.16	0.78	
ความพอใจในตนเอง	2.07	0.65	อาจจะทำ
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.02	0.65	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	1.85	0.77	

N = 1,178

จากตารางที่ 18 พบว่า คัญภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ถ้ามีโอกาสจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรับปรุงตนเอง และที่จะทำแน่ ๆ รองลงมาเรียงตามลำดับ คือ การรักษาสุขภาพตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาทความเชื่อมั่นในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การให้รางวัลตนเอง ความรู้สึกผิด การสำรวจตนเอง การปลอบใจตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง และการลงโทษตนเอง

ส่วนคัญภาพการปฏิบัติจริยธรรม ถ้ามีโอกาสจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมใน
 มาตรฐาน 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนระดับอุดมศึกษา

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรับปรุงตนเอง	2.72	0.48	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.70	0.50	
ความขยันหมั่นเพียร	2.69	0.53	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.69	0.49	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.62	0.55	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.60	0.61	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.58	0.55	
การให้รางวัลตนเอง	2.56	0.55	จะกำหนด ๆ
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.56	0.54	
ความรู้สึกลึก	2.55	0.61	
การสำรวจตนเอง	2.55	0.60	
การปล่อยใจตนเอง	2.54	0.58	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.50	0.56	
การลงโทษตนเอง	2.42	0.62	
การให้คุณค่าตนเอง	2.36	0.60	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.21	0.84	
ความพอใจในตนเอง	2.14	0.64	
ความละเอียดใจ	2.07	0.75	อาจจะทำ
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.02	0.65	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	1.78	0.72	

จากตารางที่ 19 พบว่า คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ของเยาวชนระดับ
อุดมศึกษาถ้ามีโอกาสจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรับปรุงตนเอง และจะทำแน่ ๆ รองลงมา
เรียงตามลำดับ คือ การปรุงแต่งร่างกาย ความขยันหมั่นเพียร การรักษาสภาพตนเอง ความมี
วินัยต่อตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท ความเชื่อมั่นในตนเอง การให้รางวัลตนเอง การตั้งมาตรฐาน
ตนเอง ความรู้สึกผิด การสำรวจตนเอง การปล่อยใจตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง
การลงโทษตนเอง และการให้คุณค่าตนเอง

ส่วนคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ถ้ามีโอกาสจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดง
อารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของการปฏิบัติกิจกรรมในมาตรา 3
"เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ในเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุ้งแต่งร่างกาย	2.78	0.45	
การให้รางวัลตนเอง	2.58	0.57	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.57	0.57	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.54	0.57	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.52	0.57	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.49	0.58	เคยเห็นบ่อย ๆ
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.48	0.63	
ความขยันหมั่นเพียร	2.47	0.57	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.38	0.59	
การปรับปรุงตนเอง	2.36	0.59	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.32	0.63	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.29	0.64	
ความพอใจในตนเอง	2.24	0.67	
ความรู้สึกผิด	2.23	0.55	
การปลอบใจตนเอง	2.22	0.64	เคยเห็นนาน ๆ ครั้ง
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.21	0.68	
การให้คุณค่าตนเอง	2.20	0.64	
การลงโทษตนเอง	2.15	0.61	
การสำรวจตนเอง	2.14	0.66	
ความละเอียดใจ	2.13	0.64	

N = 1,178

จากตารางที่ 20 พบว่า จริยธรรมที่เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เคยเห็น
คนอื่นทำบ่อย ๆ คือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ รองลงมาตามลำดับคือ
การให้รางวัลตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาณ
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การระงับความอยากและต้านทานการยั่วยุ ความขยันหมั่น
เพียร ความเชื่อมั่นในตนเอง และการปรับปรุงตนเอง

ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ความละเอียดใจ

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมในมาตรา 3
"เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ในเยาวชนระดับอุดมศึกษา

การปฏิบัติกิจกรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.72	0.51	
การให้รางวัลตนเอง	2.55	0.56	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.55	0.55	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.53	0.57	
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.52	0.57	
ความขยันหมั่นเพียร	2.46	0.61	เคยเห็นบ่อย ๆ
การระงับความอยากและ			
การต้านทานการยั่วยุ	2.45	0.60	
การปรับปรุงตนเอง	2.42	0.58	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.39	0.59	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.38	0.62	
การปลอบใจตนเอง	2.31	0.58	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.30	0.63	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.28	0.65	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.28	0.63	
ความพอใจในตนเอง	2.27	0.67	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.26	0.57	เคยเห็นนาน ๆ ครั้ง
การสำรวจตนเอง	2.23	0.62	
การให้คุณค่าตนเอง	2.19	0.63	
ความละเอียดใจ	2.18	0.63	
การลงโทษตนเอง	2.10	0.77	

n = 522

จากตารางที่ 21 พบว่า จริยธรรมที่เยาวชนระดับอุดมศึกษา เคยเห็นคนอื่นทำ บ่อย ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่ เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยๆ รองลงมาตามลำดับ คือ การให้รางวัลตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การรักษาสภาพตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท ความขยันหมั่นเพียร การระงับความอยากและต้านทานการยั่วยุ การปรับปรุงตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่ เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การลงโทษตนเอง

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมใน
มาตร 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.62	0.51	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.49	0.53	
การให้รางวัลตนเอง	2.46	0.55	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.44	0.53	จะทำแน่ ๆ
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.39	0.55	
การปรับปรุงตนเอง	2.36	0.52	
ความขยันหมั่นเพียร	2.33	0.53	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.32	0.52	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.25	0.57	
การปลอบใจตนเอง	2.24	0.52	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.23	0.49	
การสำรวจตนเอง	2.19	0.50	
การให้คุณค่าตนเอง	2.18	0.49	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.17	0.59	อาจจะทำ
ความรู้สึกผิด	2.15	0.51	
การระงับความอยากและ			
ต้านทานการยั่วยุ	2.14	0.43	
การลงโทษตนเอง	2.12	0.48	
ความละเอียดใจ	2.10	0.49	
ความพอใจในตนเอง	2.09	0.50	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.04	0.47	

n = 1,178

จากตารางที่ 22 พบว่า คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดว่าถ้ามีโอกาส คนอื่นจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ รองลงมาตามลำดับ คือ การรักษาสภาพตนเอง การให้รางวัลตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท และการปรับปรุงตนเอง

ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ที่คิดว่า ถ้ามีโอกาสคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมใน
 มาตรฐาน 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ในเยาวชนระดับอุดมศึกษา

การปฏิบัติจริยธรรม	ค่าสถิติ		คะแนนอยู่ในช่วง
	\bar{X}	S.D.	
การปรุงแต่งร่างกาย	2.56	0.61	
การให้รางวัลตนเอง	2.44	0.55	
การปรับปรุงตนเอง	2.44	0.53	
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.44	0.53	
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.42	0.53	
ความขยันหมั่นเพียร	2.39	0.55	จะทำแน่ ๆ
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.35	0.60	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.35	0.53	
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.34	0.52	
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.30	0.55	
การสำรวจตนเอง	2.25	0.54	
การปล่อยใจตนเอง	2.24	0.62	
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.23	0.55	
การให้คุณค่าตนเอง	2.23	0.52	
ความพอใจในตนเอง	2.21	0.50	
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.19	0.65	
การลงโทษตนเอง	2.17	0.55	อาจจะทำ
การระงับความอยากและ			
ต้านทานการยั่วยุ	2.14	0.50	
ความละเอียดใจ	2.07	0.59	
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.00	0.54	

n = 522

จากตารางที่ 23 พบว่า คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ของเยาวชนระดับอุดมศึกษา คิดว่าถ้ามีโอกาสคนอื่นจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ รองลงมาตามลำดับ คือ การให้รางวัลตนเอง การปรับปรุงตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง ความภูมิใจในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความรู้ตัวไม่ประมาท ความเชื่อมั่นในตนเอง และความมีวินัยต่อตนเอง

ส่วนคักยภาพการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าถ้ามีโอกาสคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

**ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรต้นกับจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ของตัวอย่างประชากร จำแนกตามตัวแปรต้น และรายการ**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ จะเสนอการเปรียบเทียบคะแนนจริยธรรมและ
ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากร จำแนกตามตัวแปรต้น เรียงลำดับราย
มาตร ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรเพศ ซึ่งจำแนกเป็นเพศชาย และเพศหญิง
ดังปรากฏในตาราง 24 ถึง 28

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรระดับการศึกษา ซึ่งจำแนกเป็นระดับมัธยม
ศึกษาและระดับอุดมศึกษาดังปรากฏในตาราง 29 ถึง 33

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติจริยธรรมในแต่ละมาตร ของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมือง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามเพศคือเพศชายและเพศหญิง

การปฏิบัติจริยธรรม	ชาย		หญิง		t
	n = 781		n = 919		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
มาตร 1	2.46	0.64	2.47	0.63	0.32
มาตร 2	2.44	0.67	2.47	0.65	0.93
มาตร 3	2.36	0.64	2.37	0.61	0.33
มาตร 4	2.27	0.56	2.27	0.53	0.00

จากตารางที่ 24 ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนชาย และเยาวชนหญิง ในแต่ละมาตร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนชาย และเยาวชนหญิง ในแต่ละมาตรไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน จำแนกตามเพศในมาตร 1 "เคยทำหรือไม่"

การปฏิบัติจริยธรรม	ชาย		หญิง		t
	n = 781		n = 919		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การระงับความอยากและการ					
ต้านทานการยั่วยุ	2.17	0.67	2.18	0.66	0.31
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	1.99	0.77	2.10	0.75	3.82**
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.61	0.58	2.64	0.56	1.08
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.54	0.55	2.52	0.57	-0.73
ความขยันหมั่นเพียร	2.58	0.53	2.56	0.53	-0.78
ความพอใจในตนเอง	2.13	0.69	2.04	0.65	-2.73*
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.47	0.62	2.38	0.64	-2.93*
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.33	0.79	2.40	0.80	1.81
การสำรวจตนเอง	2.59	0.57	2.63	0.55	1.46
การให้คุณค่าตนเอง	2.28	0.66	2.32	0.63	1.27
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.51	0.61	2.47	0.63	-1.33
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.59	0.55	2.41	0.56	-6.66**
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.64	0.52	2.68	0.51	1.59
ความละเอียดใจ	2.24	0.67	2.26	0.73	0.59
การให้รางวัลตนเอง	2.47	0.61	2.45	0.61	-0.68
การปลอบใจตนเอง	2.64	0.55	2.72	0.52	3.07**
การลงโทษตนเอง	2.55	0.59	2.67	0.52	4.41**
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.66	0.54	2.58	0.54	-3.04**
การปรุงแต่งร่างกาย	2.64	0.53	2.72	0.49	3.21**
การปรับปรุงตนเอง	2.66	0.52	2.65	0.51	-0.40

* P < .05

** P < .001

จากตารางที่ 25 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมของเขาวนชาย และ เขาวนหญิง ในมาตร 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป 8 ข้อ คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การปล่อยใจตนเอง การลงโทษตนเอง และการปรุ่่งแต่งร่างกาย เขาวนหญิงมีมากกว่าเขาวนชาย ส่วนความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการรักษาสภาพตนเอง เขาวนชายมีมากกว่าเขาวนหญิง

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนจำแนกตามเพศ
ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"

การปฏิบัติจริยธรรม	ชาย		หญิง		t
	n = 781		n = 919		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การระงับความอยากและการ					
ต้านทานการยั่วยุ	2.01	0.65	2.03	0.65	0.63
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	1.73	0.72	1.99	0.78	7.14**
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.58	0.66	2.66	0.57	2.65*
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.64	0.54	2.63	0.52	-0.38
ความขยันหมั่นเพียร	2.68	0.51	2.71	0.49	1.23
ความพอใจในตนเอง	2.05	0.67	2.12	0.62	2.22*
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.59	0.56	2.57	0.54	-0.75
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.22	0.83	2.29	0.85	1.71
การสำรวจตนเอง	2.52	0.59	2.56	0.60	1.38
การให้คุณค่าตนเอง	2.29	0.62	2.35	0.60	2.02*
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.52	0.57	2.51	0.56	-0.35
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.62	0.55	2.60	0.54	-0.70
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.56	0.61	2.56	0.61	0.00
ความละเอียดใจ	2.11	0.47	2.15	0.80	1.28
การให้รางวัลตนเอง	2.58	0.56	2.58	0.53	0.00
การปล่อยใจตนเอง	2.52	0.60	2.53	0.60	0.34
การลงโทษตนเอง	2.44	0.64	2.40	0.63	-1.02
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.74	0.49	2.70	0.50	-1.66
การปรุงแต่งร่างกาย	2.69	0.51	2.72	0.49	1.23
การปรับปรุงตนเอง	2.74	0.48	2.74	0.48	0.00

* P < .05

** P < .001

จากตารางที่ 26 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนชาย และเยาวชนหญิง ในมาตร 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป 4 ข้อ กล่าวคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความพอใจในตนเอง และการให้คุณค่าตนเอง เยาวชนหญิง จะมีมากกว่าเยาวชนชาย

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน จำแนกตามเพศ ในมาตร 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่"

การปฏิบัติจริยธรรม	ชาย		หญิง		t
	n = 781		n = 919		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การระงับความอยากและการ					
ด้านทานการข้ายุ	2.46	0.66	2.48	0.59	0.56
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.42	0.61	2.49	0.59	2.39*
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.51	0.59	2.53	0.56	0.71
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.21	0.65	2.27	0.62	2.76*
ความขยันหมั่นเพียร	2.45	0.58	2.47	0.58	0.71
ความพอใจในตนเอง	2.25	0.67	2.25	0.67	0.00
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.34	0.65	2.26	0.62	-3.68**
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.28	0.63	2.34	0.64	1.94
การสำรวจตนเอง	2.16	0.67	2.17	0.63	0.32
การให้คุณค่าตนเอง	2.16	0.66	2.20	0.66	1.63
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.54	0.58	2.52	0.55	-0.73
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.41	0.60	2.36	0.58	-1.74
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.23	0.58	2.22	0.58	-0.35
ความละเอียดใจ	2.11	0.64	2.15	0.63	1.29
การให้รางวัลตนเอง	2.52	0.60	2.61	0.54	3.23**
การปลอบใจตนเอง	2.21	0.65	2.27	0.60	2.84*
การลงโทษตนเอง	2.11	0.62	2.19	0.61	2.67*
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.62	0.55	2.51	0.58	-4.01**
การปรุงแต่งร่างกาย	2.76	0.48	2.77	0.45	0.63
การปรับปรุงตนเอง	2.37	0.60	2.39	0.57	0.70

* P < .05

** P < .001

จากตารางที่ 27 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเขาวนชาย และ
เขาวนหญิง ในมาตราที่ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป
7 ข้อ คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความมีวินัยต่อตนเอง การให้รางวัลตนเอง การ
ปลอบใจตนเอง และการลงโทษตนเอง เขาวนหญิงเคยเห็นคนอื่นปฏิบัติ มากกว่าเขาวนชาย
ส่วนการตั้งมาตรฐานตนเอง และการรักษาสุขภาพตนเอง เขาวนชาย เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติ
มากกว่าเขาวนหญิง

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนจำแนกตามเพศ
ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"

การปฏิบัติจริยธรรม	ชาย		หญิง		t
	n = 781		n = 919		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การระงับความอยากและการ					
ต้านทานการยั่วยุ	2.13	0.46	2.15	0.45	0.97
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.00	0.50	2.05	0.43	2.18*
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.41	0.60	2.36	0.54	-2.79*
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.26	0.51	2.26	0.49	0.00
ความขยันหมั่นเพียร	2.35	0.53	2.35	0.54	0.00
ความพอใจในตนเอง	2.13	0.52	2.12	0.48	-0.41
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.29	0.53	2.25	0.51	-1.58
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.16	0.63	2.20	0.59	1.34
การสำรวจตนเอง	2.19	0.53	2.23	0.50	1.59
การให้คุณค่าตนเอง	2.17	0.52	2.21	0.48	1.64
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.46	0.54	2.42	0.53	-1.53
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.38	0.54	2.29	0.51	-3.51*
ความรู้สึกลimit	2.19	0.53	2.17	0.52	-0.78
ความละเอียดใจ	2.07	0.54	2.11	0.50	1.57
การให้รางวัลตนเอง	2.42	0.57	2.48	0.53	2.23*
การปล่อยใจตนเอง	2.24	0.55	2.25	0.51	0.39
การลงโทษตนเอง	2.12	0.52	2.14	0.83	0.60
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.50	0.52	2.45	0.53	-1.96
การปรุงแต่งร่างกาย	2.60	0.52	2.61	0.51	0.40
การปรับปรุงตนเอง	2.38	0.56	2.38	0.51	0.00

* P < .05

จากตารางที่ 28 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยทัศนคติของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนชายและหญิง ในมาตรา 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป 4 ข้อ คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ และการให้รางวัลตนเอง เยาวชนหญิงคิดว่าถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติมากกว่าเยาวชนชาย ส่วนเยาวชนชายคิดว่า ความรู้ตัวไม่ประมาท และความเชื่อมั่นในตัวเอง ถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติมากกว่า เยาวชนหญิงคิด

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมือง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามระดับการศึกษา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา

การปฏิบัติจริยธรรม	มัธยมศึกษาตอนปลาย		อุดมศึกษา		t
	n = 1,178		n = 522		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
มาตร 1	2.47	0.64	2.48	0.64	0.300
มาตร 2	2.46	0.66	2.44	0.66	-0.576
มาตร 3	2.37	0.63	2.37	0.62	0.000
มาตร 4	2.27	0.53	2.29	0.56	0.690

จากตารางที่ 29 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอุดมศึกษา ในแต่ละมาตร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 กล่าวคือ การปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ในแต่ละมาตรไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชนจำแนกตามระดับการศึกษา
ในมาตร 1 "เคยทำหรือไม่"

การปฏิบัติกิจกรรม	มัธยมศึกษาตอนปลาย		อุดมศึกษา		t
	n = 1,178		n = 522		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การระงับความอยากและการ					
ต้านทานการขี้ขลาด	2.18	0.65	2.31	0.70	3.61**
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.06	0.76	2.03	0.77	-0.74
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.60	0.57	2.69	0.57	3.00*
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.52	0.57	2.57	0.59	1.63
ความขยันหมั่นเพียร	2.55	0.53	2.61	0.52	2.18*
ความพอใจในตนเอง	2.07	0.68	2.12	0.66	1.43
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.41	0.63	2.45	0.63	1.54
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.38	0.79	2.33	0.81	-1.18
การสำรวจตนเอง	2.60	0.57	2.64	0.54	1.38
การให้คุณค่าตนเอง	2.32	0.64	2.25	0.65	-2.06*
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.51	0.60	2.44	0.60	-2.22*
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.47	0.57	2.55	0.54	2.77*
ความรู้ลึกถึคผิด	2.66	0.52	2.67	0.52	0.37
ความละเอียดใจ	2.26	0.71	2.23	0.69	-0.82
การให้รางวัลตนเอง	2.43	0.63	2.51	0.58	2.55*
การปล่อยใจตนเอง	2.68	0.54	2.69	0.49	0.38
การลงโทษตนเอง	2.62	0.55	2.61	0.57	-0.34
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.63	0.53	2.56	0.56	-2.42*
การปรับปรุงแต่งร่างกาย	2.69	0.50	2.69	0.52	0.00
การปรับปรุงตนเอง	2.65	0.52	2.66	0.51	0.37

* P < .05

** P < .001

จากตารางที่ 30 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ในมาตรา 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป 8 ข้อ คือ การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยุ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความขยันหมั่นเพียร ความเชื่อมั่นในตนเอง และการให้รางวัลตนเอง เยาวชนระดับอุดมศึกษา เคยปฏิบัติมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนการให้คุณค่าตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง และการรักษาสภาพตนเอง เยาวชนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปฏิบัติมากกว่าเยาวชนระดับอุดมศึกษา

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนจำแนกตามระดับการศึกษา ในมาตร 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"

การปฏิบัติจริยธรรม	มัธยมศึกษาตอนปลาย		อุดมศึกษา		t
	n = 1,178		n = 522		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การระงับความอยากและการ					
ต้านทานการยั่วยุ	2.02	0.65	2.02	0.65	0.00
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	1.85	0.77	1.78	0.72	-1.81
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.63	0.61	2.60	0.61	-0.94
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.64	0.53	2.62	0.55	-0.70
ความขยันหมั่นเพียร	2.70	0.49	2.69	0.53	-0.37
ความพอใจในตนเอง	2.07	0.65	2.14	0.64	2.07*
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.59	0.55	2.56	0.54	-1.05
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.27	0.86	2.21	0.84	-1.35
การสำรวจตนเอง	2.54	0.59	2.55	0.60	0.32
การให้คุณค่าตนเอง	2.31	0.61	2.36	0.60	1.58
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.53	0.57	2.50	0.56	-0.73
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.62	0.54	2.58	0.55	-1.39
ความรู้สึกลึกซึ้ง	2.56	0.62	2.55	0.61	-0.31
ความละเอียดใจ	2.16	0.78	2.07	0.75	-2.25*
การให้รางวัลตนเอง	2.58	0.55	2.56	0.55	-0.69
การปลอบใจตนเอง	2.53	0.61	2.54	0.58	0.32
การลงโทษตนเอง	2.42	0.64	2.42	0.62	0.00
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.73	0.49	2.69	0.49	-1.55
การปรุงแต่งร่างกาย	2.71	0.55	2.70	0.50	-0.37
การปรับปรุงตนเอง	2.75	0.47	2.72	0.48	-1.20

* P < .05

จากตารางที่ 31 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ในมาตรา 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป 2 ข้อ คือ ความพอใจในตนเอง ถ้ามีโอกาสเยาวชนระดับอุดมศึกษาจะปฏิบัติมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนความละเอียดใจ ถ้ามีโอกาสเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะปฏิบัติมากกว่าระดับอุดมศึกษา

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนจำแนกตามระดับการศึกษา
ในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่"

การปฏิบัติจริยธรรม	มัธยมศึกษาตอนปลาย		อุดมศึกษา		t
	n = 1,178		n = 522		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การระงับความอยากและการ					
ต้านทานการยั่ว	2.48	0.63	2.45	0.60	-0.94
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.49	0.58	2.38	0.62	-3.44**
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.52	0.57	2.52	0.57	0.00
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.21	0.68	2.28	0.63	2.06*
ความขยันหมั่นเพียร	2.47	0.57	2.46	0.61	-0.32
ความพอใจในตนเอง	2.24	0.67	2.27	0.67	0.85
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.29	0.64	2.30	0.63	0.30
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.32	0.63	2.28	0.65	1.18
การสำรวจตนเอง	2.14	0.66	2.23	0.62	2.71*
การให้คุณค่าตนเอง	2.20	0.64	2.19	0.63	-0.30
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.54	0.57	2.55	0.55	0.34
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.38	0.59	2.39	0.59	0.32
ความรู้สึกละอาย	2.23	0.55	2.26	0.57	1.01
ความละเอียดใจ	2.13	0.64	2.13	0.63	0.00
การให้รางวัลตนเอง	2.58	0.57	2.55	0.56	-1.01
การปลอบใจตนเอง	2.22	0.64	2.31	0.58	2.86*
การลงโทษตนเอง	2.15	0.61	2.10	0.77	-1.31
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.57	0.57	2.53	0.57	-1.33
การปรุงแต่งร่างกาย	2.78	0.45	2.72	0.51	-2.32*
การปรับปรุงตนเอง	2.36	0.59	2.42	0.58	1.96

* P < .05

** P < .001

จากตารางที่ 32 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ในมาตรา 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป 5 ข้อ คือ ความมีวินัยต่อตนเอง การสำรวจตนเอง และการปลอบใจตนเอง เยาวชนระดับอุดมศึกษา เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ และการปรุงแต่งร่างกาย เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติมากกว่า ระดับอุดมศึกษา

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชนจำแนกตามระดับการศึกษา ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"

การปฏิบัติกิจกรรม	มัธยมศึกษาตอนปลาย		อุดมศึกษา		t
	n = 1,178		n = 522		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การระงับความอยากและการ					
ต้านทานการยั่วยุ	2.14	0.43	2.14	0.50	0.00
การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ	2.04	0.47	2.00	0.54	-1.46
ความรู้ตัวไม่ประมาท	2.39	0.55	2.35	0.60	-1.30
ความมีวินัยต่อตนเอง	2.23	0.49	2.34	0.52	4.70**
ความขยันหมั่นเพียร	2.33	0.53	2.39	0.55	2.10*
ความพอใจในตนเอง	2.09	0.50	2.21	0.50	4.56**
การตั้งมาตรฐานตนเอง	2.25	0.51	2.30	0.55	1.78
การหลีกเลี่ยงอบายมุข	2.17	0.59	2.19	0.65	0.60
การสำรวจตนเอง	2.19	0.50	2.25	0.54	2.16*
การให้คุณค่าตนเอง	2.18	0.49	2.23	0.52	2.13*
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.44	0.53	2.42	0.53	-0.72
ความเชื่อมั่นในตนเอง	2.32	0.52	2.35	0.53	1.08
ความรู้สึกลด	2.15	0.51	2.23	0.55	2.83*
ความละเอียดใจ	2.10	0.49	2.07	0.59	-1.14
การให้รางวัลตนเอง	2.46	0.55	2.44	0.55	-0.69
การปล่อยใจตนเอง	2.24	0.52	2.24	0.62	0.00
การลงโทษตนเอง	2.12	0.48	2.17	0.55	1.80
การรักษาสุขภาพตนเอง	2.49	0.53	2.44	0.53	-1.79
การปรุงแต่งร่างกาย	2.62	0.51	2.56	0.61	-1.96
การปรับปรุงตนเอง	2.36	0.52	2.44	0.53	2.89*

* P < .05

** P < .001

จากตารางที่ 33 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ในมาตราที่ 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป 7 ข้อ คือ ความมีวินัยต่อตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต ความพอ
ใจในตนเอง การสำรวจตนเอง การให้คุณค่าตนเอง ความรู้สึกผิด และการปรับปรุงตนเอง
เยาวชนระดับอุดมศึกษา คิดว่า ถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติมากกว่า เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิป्रायผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมตามที่เป็นจริง และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามตัวแปรเพศ และระดับการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความแตกต่างกันเมื่อนิยามตามตัวแปรต้น 2 ตัวแปร คือ เพศ และระดับการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐที่ตั้งอยู่ในและรอบเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งได้จากการสุ่มตามระดับชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 1700 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยได้ใช้ตามแบบสำรวจของ กำพล ชูรัตน์ ซึ่งสร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบสำรวจของ ชัยพร วิชาวุธ และคณะมี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพทางเพศและระดับการศึกษาของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสำรวจจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นการกระทำต่อตนเอง ซึ่งควบคุมการกระทำที่สำคัญ 3 กลุ่ม ได้แก่ การควบคุมตัวเอง การประเมินตนเอง และการปฏิบัติต่อตนเอง 20 ข้อ แต่ละข้อมีคำถาม 4 คำถาม หรือ 4 มาตรา คือ (1) เคยทำหรือไม่ (2) จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส (3) เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่ (4) คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส แต่ละคำถามให้ตอบแบบประเมินค่า (Rating Scale) 3 ระดับ (ให้คะแนน 3, 2 และ 1 ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพของผู้ตรวจแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยจริยธรรม และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากร จำแนกตามตัวแปรต้น และเป็นรายมาตรโดยใช้ค่า t (t -test)

สรุปผลการวิจัย

1. การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียงตามลำดับรายการมาตรดังนี้

1.1 การปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดในมาตร 1 "เคยทำหรือไม่" ปรากฏว่า เคยทำบ่อย ๆ มีจำนวน 15 ข้อ ข้อที่เคยทำบ่อยที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่เคยทำบ่อยรองลงมาเรียงตามลำดับ คือ ความรู้สึกผิด การปลอมใจตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาณ การลงโทษตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง การสำรวจตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การให้รางวัลตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การหลีกเลี่ยงอบายมุข ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรนี้ โดยจำแนกตามตัวแปรต้น คือ เพศ และระดับการศึกษา ปรากฏว่า

1.1.1 เยาวชนชายมีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำบ่อย ๆ จำนวน 14 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรกได้แก่ การรักษาสุขภาพของตนเอง และการปรับปรุงตนเอง ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ สำหรับเยาวชนหญิงนั้น มีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำบ่อย ๆ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปลอมใจตนเอง และการปรุงแต่งร่างกาย ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุด คือ ความพอใจในตนเอง

1.1.2 เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการปฏิบัติจริยธรรมที่
เคยทำบ่อย ๆ จำนวน 15 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนการปฏิบัติ
จริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ สำหรับเยาวชนระดับอุดม
ศึกษานั้นมีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำบ่อย ๆ จำนวน 14 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ ความ
รู้ตัวไม่ประมาท การปรุงแต่งร่างกาย และการปลอบใจตนเอง ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำ
น้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

1.2 คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดในมาตร
2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า จะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาสมีจำนวน 14 ข้อ ซึ่งข้อที่จะทำ
แน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรับปรุงตนเอง และที่จะทำแน่ ๆ รองลงมาเรียงตามลำดับ คือ การ
รักษาสุขภาพตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การปรุงแต่งร่างกาย ความมีวินัยต่อตนเอง ความรู้ตัว
ไม่ประมาท ความเชื่อมั่นในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง การให้รางวัลตนเอง ความรู้สึกผิด
การสำรวจตนเอง การปลอบใจตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การลงโทษตนเอง ส่วน
คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

เมื่อพิจารณาคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตร นี้ โดยจำแนกตามตัว
แปรต้น คือ เพศ และระดับการศึกษา ปรากฏว่า

1.2.1 เยาวชนชายมีคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำแน่ ๆ
ถ้ามีโอกาสจำนวน 14 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การรักษาสุขภาพตนเอง และการปรับ
ปรุงตนเอง ส่วนคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูก
กาลเทศะ ส่วนเยาวชนหญิงนั้นมีคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาส
จำนวน 15 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรับปรุงตนเอง ส่วนคักยภาพของการปฏิบัติจริย
ธรรมที่จะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

1.2.2 เยาวชนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคักยภาพของการปฏิบัติ
จริยธรรมที่จะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาสจำนวน 14 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรับ
ปรุงตนเอง ส่วนคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูก
กาลเทศะ สำหรับเยาวชนระดับอุดมศึกษานั้นมีคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำแน่ ๆ ถ้ามี
โอกาส จำนวน 15 ข้อ ซึ่งข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรับปรุงตนเอง ส่วนคักยภาพของ
การปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

1.3 การปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ปรากฏว่า เคยเห็นบ่อย ๆ มีจำนวน 10 ข้อ ข้อที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และเคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ รองลงมา คือ การให้รางวัลตนเอง การรักษาสภาพตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท ความขยันหมั่นเพียร การระงับความอยากและการต้านทานการยั่ว การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการปรับปรุงตนเอง ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ความละเอียดใจ

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้ โดยจำแนกตามตัวแปรต้น คือ เพศ และระดับการศึกษา ปรากฏว่า

1.3.1 เยาวชนชายมีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ จำนวน 11 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำน้อยที่สุด คือ การลงโทษตนเอง สำหรับเยาวชนหญิงนั้น มีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ จำนวน 11 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ความละเอียดใจ

1.3.2 เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ จำนวน 10 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำน้อยที่สุด คือ ความละเอียดใจ สำหรับเยาวชนระดับอุดมศึกษานั้น มีการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำบ่อย ๆ จำนวน 10 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรุงแต่งร่างกาย ส่วนจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การลงโทษตนเอง

1.4 คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมดในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาสจำนวน 7 ข้อ ข้อที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ มากที่สุด คือ การปรุงแต่งร่างกาย และที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ รองลงมาเรียงตามลำดับ คือ การรักษาสภาพของตนเอง การให้รางวัลตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาทและความขยันหมั่นเพียร ส่วนคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

เมื่อพิจารณาคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรานี้ โดยจำแนกตามตัวแปรต้น คือ เพศ และระดับการศึกษา ปรากฏว่า

1.4.1 เยาวชนชายมีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะ
ทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาสจำนวน 8 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรุ้งแต่งร่างกาย ส่วน
ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาล
เทศะ สำหรับเยาวชนหญิงนั้น มีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ ถ้ามี
โอกาสจำนวน 7 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรุ้งแต่งร่างกาย ส่วนศักยภาพของการ
ปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

1.4.2 เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีศักยภาพของการปฏิบัติ
จริยธรรมที่คิดว่า คนอื่นจะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาสจำนวน 6 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การ
ปรุ้งแต่งร่างกาย ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดง
อารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ สำหรับเยาวชนระดับอุดมศึกษานั้น มีศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่
คิดว่าคนอื่นจะทำแน่ ๆ ถ้ามีโอกาสจำนวน 9 ข้อ ข้อที่อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การปรุ้งแต่งร่าง
กาย ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่คิดว่าคนอื่นจะทำน้อยที่สุด คือ การแสดงอารมณ์อย่าง
ถูกกาลเทศะ

2. เปรียบเทียบจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถาน
ศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต้น 2 ตัว คือ เพศ และระดับ
การศึกษา ดังนี้

2.1 เพศ

2.1.1 มาตรการ 1 "เคยทำหรือไม่" ปรากฏว่า การปฏิบัติจริยธรรมใน
มาตรการ 1 ของเยาวชนชาย และเยาวชนหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรนี้เป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน
8 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป
ได้แก่ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง และการปรุ้ง
แต่งร่างกาย เยาวชนหญิงที่เคยปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การ
ปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง และการปรุ้งแต่งร่างกายมากกว่าเยาวชนชาย ส่วน
ความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการรักษาสุขภาพตน
เอง เยาวชนชายเคยปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับความพอใจในตนเอง การตั้งมาตรฐานตนเอง
ความเชื่อมั่นในตนเอง และการรักษาสุขภาพตนเองมากกว่าเยาวชนหญิง

2.1.2 มาตรการ 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการ 2 ของเยาวชนชาย และเยาวชนหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการนี้เป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 4 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความพอใจในตนเอง และการให้คุณค่าตนเอง กล่าวคือ เยาวชนหญิงจะมีคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความรู้ตัวไม่ประมาท ความพอใจในตนเอง และการให้คุณค่าตนเองมากกว่าเยาวชนชาย

2.1.3 มาตรการ 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ปรากฏว่า การปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการ 3 ของเยาวชนชาย และเยาวชนหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการนี้เป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 7 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ได้แก่ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความมีวินัยต่อตนเอง การให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเอง และการลงโทษตนเอง เยาวชนหญิงเคยเห็นคนอื่นปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความมีวินัยต่อตนเอง การให้รางวัลตนเอง การปลอบใจตนเองมากกว่าเยาวชนชาย ส่วนการตั้งมาตรฐานตนเอง และการรักษาสุขภาพตนเอง เยาวชนชายเคยเห็นคนอื่นปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการตั้งมาตรฐานตนเอง และการรักษาสุขภาพตนเองมากกว่าเยาวชนหญิง

2.1.4 มาตรการ 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการ 4 ของเยาวชนชายและเยาวชนหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการนี้ เป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 4 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ และการให้รางวัลตนเอง เยาวชนหญิง คิดว่าถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ และการให้รางวัลตนเองมากกว่าเยาวชนชาย ส่วนความรู้ตัวไม่ประมาท และความเชื่อ

มั่นในตนเองเขวาชนชาย คิดว่าถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติจริยธรรมความรู้อันไม่ประมาท และความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าเขวาชนหญิง

2.2 ระดับการศึกษา

2.2.1 มาตรการ 1 "เคยทำหรือไม่" ปรากฏว่า การปฏิบัติจริยธรรมใน มาตรการ 1 ของเขวาชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเขวาชนระดับอุดมศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการนี้ เป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 8 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วเย้า ความรู้อันไม่ประมาท ความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการให้รางวัลตนเอง เขวาชนระดับอุดมศึกษาเคยปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรมการระงับความอยากและการต้านทานการยั่วเย้า ความรู้อันไม่ประมาท ความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการให้รางวัลตนเอง มากกว่าเขวาชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนการให้คุณค่าตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง และการรักษาสุขภาพตนเอง เขวาชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเคยปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการให้คุณค่าตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง และการรักษาสุขภาพตนเองมากกว่าเขวาชนระดับอุดมศึกษา

2.2.2 มาตรการ 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการ 2 ของเขวาชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเขวาชนระดับอุดมศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการนี้ เป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 2 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ ความพอใจในตนเอง และความละอายใจ กล่าวคือ ถ้ามีโอกาส เขวาชนระดับอุดมศึกษาจะปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับความพอใจในตนเอง มากกว่าเขวาชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนเขวาชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ถ้ามีโอกาสจะปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับความละอายใจ มากกว่าเขวาชนระดับอุดมศึกษา

2.2.3 มาตรการ 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่" ปรากฏว่า การปฏิบัติจริยธรรมในมาตรการ 3 ของเขวาชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเขวาชนระดับอุดมศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรนี้เป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 5 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง การสำรวจตนเอง และการปลอบใจตนเอง เยาวชนระดับอุดมศึกษาเคยเห็นคนอื่นปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง การสำรวจตนเอง และการปลอบใจตนเอง มากกว่าเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ และการปรุงแต่งร่างกาย เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเคยเห็นคนอื่นปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ และการปรุงแต่งร่างกาย มากกว่าเยาวชนระดับอุดมศึกษา

2.2.4 มาตร 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส" ปรากฏว่า คักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตร 4 ของเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเยาวชนระดับอุดมศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตรนี้เป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 7 ข้อ จากจำนวน 20 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 ขึ้นไป ได้แก่ ความมีวินัยต่อตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความพอใจในตนเอง การสำรวจตนเอง การให้คุณค่าตนเอง ความรู้สึกผิด และการปรับปรุงตนเอง กล่าวคือ เยาวชนระดับอุดมศึกษาคิดว่าถ้ามีโอกาสคนอื่นจะปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับความมีวินัยต่อตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความพอใจในตนเอง การสำรวจตนเอง การให้คุณค่าตนเอง ความรู้สึกผิด และการปรับปรุงตนเองมากกว่าเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาจริยธรรมและคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 4 มาตร พบว่า มีจำนวนข้อของการปฏิบัติจริยธรรมและคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมรวม 4 มาตร ดังนี้

1.1 การปฏิบัติจริยธรรมและคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 4 มาตร พบว่า มีจำนวนข้อของการปฏิบัติจริยธรรมและคักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมอยู่ในระดับสูงตรงกัน 7 ข้อ คือ การปรุงแต่งร่างกาย การปรับปรุงตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท การรักษาสภาพตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความภาคภูมิใจในตนเอง และการให้รางวัลตนเอง

การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมสูง 7 ประการนั้น เป็นลักษณะของคนดีที่พึงประสงค์ กล่าวคือ ผู้มีจริยธรรมด้านการปรุงแต่งร่างกายย่อมสนใจและต้องการให้ตนเองมีพฤติกรรมที่สุภาพเรียบร้อย ปรับปรุงแก้ไขการกระทำที่บกพร่องของตนให้ดีขึ้น เยาวชนที่เลือกจริยธรรมการปรับปรุงตนเอง การรักษาสภาพตนเอง และการให้รางวัลตนเอง ซึ่งเป็นการปฏิบัติจริยธรรมที่ดีที่ถูกต้องอย่างสอดคล้องกัน กล่าวคือ เยาวชนมีความคิดที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นก็จะต้องรู้จักรักษาสภาพตนเองโดยการปฏิบัติตนตามหลักสุขอนามัยเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง และให้รางวัลตนเอง ในโอกาสอันสมควรเพื่อเป็นแรงจูงใจ และกำลังใจที่จะปฏิบัติตามตามจริยธรรมอันดีงาม อันเป็นผลให้เยาวชนมีการปฏิบัติจริยธรรมต่อเนื่อง ไปยังกลุ่มการควบคุมตนเอง คือ ความรู้ตัวไม่ประมาท และความขยันหมั่นเพียร กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความระมัดระวังในการปฏิบัติกิจการงานทั้งปวงไม่ให้เกิดผิดพลาด และประสบผลสำเร็จด้วยความพยายามอย่างสม่ำเสมอ ส่วนการประเมินผลตนเองนั้น เยาวชนเลือกปฏิบัติจริยธรรมความภูมิใจในตนเอง คือ ชื่นชมยินดีต่อผลการกระทำดีของตน

การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนตามผลการวิจัยนี้แสดงว่า สถาบันการศึกษา เป็นสถานที่ที่ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้วิชาการต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ และยังเป็นสถานที่ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสคบหาสมาคมกับเพื่อนฝูงในวัยเดียวกัน ขณะเดียวกันก็ได้รับการอบรมสั่งสอนคุณธรรมและจริยธรรมต่าง ๆ ไปพร้อมกัน อันเป็นผลให้เยาวชนในสถานศึกษามีการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมบางประการอยู่ในระดับสูง

การที่เยาวชนปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม 7 ประการ อยู่ในระดับสูงนั้น ย่อมสร้างความมั่นใจในการให้การศึกษาอบรม ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนของชาติ ที่อยู่ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทำให้มีทิศทางการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมจริยธรรมที่เยาวชนปฏิบัติทั้งที่เยาวชนปฏิบัติในระดับสูง อยู่แล้ว และที่เยาวชนยังปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางให้พัฒนาขึ้นสู่การปฏิบัติจริยธรรมในระดับสูง เพื่อการเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

1.2 การวิจัยครั้งนี้พบว่า การปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมือง อยู่ในระดับปานกลาง เฉพาะอยู่ใน 4 อันดับสุดท้ายของ 4 มาตรฐาน มี 7 ด้าน คือ ความละเอียดใจ การระงับความอยากและการต้านทานการยั่ว ความพอใจในตนเอง การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การลงโทษตนเอง การให้คุณค่าตนเอง และการสำรวจตนเอง แม้ว่าเยาวชนปฏิบัติจริยธรรมเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลางแต่เนื่องจากเยาวชนปฏิบัติจริยธรรม 7 ด้านนี้อยู่ใน 4 อันดับสุดท้ายทั้ง 4 มาตรฐาน ซึ่งแสดงว่ามีศักยภาพที่จะปฏิบัติเช่นนี้ต่อไปถ้ามีโอกาส ถ้าขาดการปรับปรุงแก้ไขปล่อยให้คุณลักษณะเหล่านี้ลดน้อยลงไปย่อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคนดีมีคุณธรรมอย่างแน่นอนทั้งนี้ เพราะ การปฏิบัติจริยธรรมด้านความละเอียดใจค่อนข้างน้อยเป็นสิ่งที่แสดงว่า เยาวชนอาจจะประพฤตินิดทงกาย และอาจทำได้โดยง่ายอันเป็นผลให้การระงับความอยากและการต้านทานการยั่ว การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะมีค่อนข้างน้อยตามไปด้วย

ส่วนจริยธรรมด้านความพอใจในตนเองนั้น เป็นจริยธรรมที่ส่งเสริมจิตใจให้บริสุทธิ์และสงบสุข จึงเป็นจริยธรรมที่ควรส่งเสริมให้เกิดแก่เยาวชน แต่ผลการวิจัยปรากฏว่า เยาวชนปฏิบัติจริยธรรมด้านนี้ค่อนข้างน้อยจึงจะเห็นว่า การระงับความอยากและการต้านทานการยั่ว การสำรวจตนเอง การให้คุณค่าตนเอง ตลอดจนการลงโทษตนเอง ของเยาวชน มีค่อนข้างน้อยตามไปด้วย ถ้าปล่อยให้การปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนคงสภาพเช่นนี้ต่อไปอาจจะทำให้เกิดความวุ่นวายเดือดร้อนต่อสังคม และประเทศชาติในอนาคตได้

ปัญหาการปฏิบัติจริยธรรมที่มีแนวโน้มว่าจะมีค่อนข้างน้อยของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองที่เสนอมานี้ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่จะเร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนปฏิบัติจริยธรรม 7 ด้าน ที่มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อยอยู่นั้น ให้มีการปฏิบัติสูงเช่นเดียวกับจริยธรรมด้านอื่นต่อไป

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพิจารณาตามตัวแปรต้น 2 ตัวแปร คือ เพศ และระดับการศึกษา

2.1 เฟค

ก. จากผลการวิจัยทั้ง 4 มาตรการ ปรากฏว่า เยาวชนชายและเยาวชนหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 12 ข้อ คือ เยาวชนชายปฏิบัติจริยธรรม และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมด้านการตั้งมาตรฐานตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการรักษาสุขภาพตนเองมากกว่าเยาวชนหญิง ส่วนเยาวชนหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมมากกว่าเยาวชนชายด้านการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย การให้คุณค่าตนเอง ความมีวินัยต่อตนเอง และการให้รางวัลตนเอง ผลการวิจัยนี้อภิปรายได้ว่า เนื่องจากมาตรฐานการปฏิบัติตนทางสังคมของเพศชาย และเพศหญิงแตกต่างกัน โดยสังคมจะเข้มงวดกวดขันความประพฤติของหญิงมากกว่าชาย ในด้านการอบรมเลี้ยงดูครอบครัวไทยก็จะเข้มงวดในเรื่องความประพฤติของลูกสาวมากกว่าลูกชาย ตลอดจรรยาบรรณชาติโดยทั่วไปของมนุษย์แล้วเพศชาย และเพศหญิงก็มีความแตกต่างกันทั้งโครงสร้างทางร่างกาย และจิตใจ สิ่งเหล่านี้เองจะมีผลทำให้เยาวชนชายปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมด้านการตั้งมาตรฐานตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการรักษาสุขภาพตนเองมากกว่าเยาวชนหญิง และเยาวชนหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมด้านการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย การให้คุณค่าตนเอง ความมีวินัยต่อตนเอง และการให้รางวัลตนเองมากกว่าเยาวชนชาย สำหรับการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในข้อความพอใจในตนเองนั้นปรากฏว่าเยาวชนชายปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตร 1 (เคยทำหรือไม่) มากกว่าเยาวชนหญิง ส่วนในมาตร 2 (จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส) เยาวชนหญิงมากกว่าเยาวชนชาย แสดงให้เห็นว่าการอบรมสั่งสอนของสังคมซึ่งสร้างค่านิยมเรื่องการตัดสินใจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเองในเยาวชนชายมีมากกว่าเยาวชนหญิง และในข้อความรู้ตัวไม่ประมาทปรากฏว่า เยาวชนชายปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในมาตร 4 (คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส) มากกว่าเยาวชนหญิง ส่วนในมาตร 2 (จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส) เยาวชนหญิงมากกว่าเยาวชนชาย แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของเยาวชนทั้งสองเพศสอดคล้องกันที่จะปฏิบัติจริยธรรมในด้านความรู้ตัวไม่ตั้งอยู่ในความประมาท

ข. เยาวชนชาย และเยาวชนหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่ไม่แตกต่างกันทั้ง 4 มาตรฐาน มี 8 ข้อ คือ การระงับความอยากและการต้านทานการยั่วยุ ความขยันหมั่นเพียร การหลีกเลี่ยงอบายมุข การสำรวจตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้สึกผิด ความละเอียดใจ และการปรับปรุงตนเอง แสดงให้เห็นว่าเยาวชนชายและเยาวชนหญิง ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมดังกล่าวสอดคล้องกัน ถึงแม้ว่าเยาวชนชายและเยาวชนหญิงจะมีความแตกต่างกันในการรับรู้บทบาททางเพศ และได้รับการเลี้ยงดูแตกต่างกันก็ตาม แต่มิได้ทำให้การปฏิบัติจริยธรรมทั้งหมดต้องแตกต่างกันไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนชายและเยาวชนหญิงได้รับการศึกษาอบรมจากสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ย่อมได้รับการอบรมสั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติแต่ในทางที่ดียิ่งทั้งสิ้น

ค. จากผลการวิจัยทั้ง 4 มาตรฐาน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนชาย และเยาวชนหญิง ปฏิบัติจริยธรรม และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมแตกต่างกัน 12 ข้อ และอีก 8 ข้อ ไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษา เขตเมืองค่อนข้างมากซึ่งยอมรับสมมติฐานของการวิจัย

ง. เมื่อพิจารณาผลการวิจัยโดยส่วนรวมทั้ง 4 มาตรฐาน พบว่าเยาวชนหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมมากกว่าเยาวชนชาย จำนวน 9 ข้อ และเยาวชนชายปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมมากกว่าเยาวชนหญิงจำนวน 5 ข้อ จึงสรุปได้ว่า เยาวชนหญิงปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมบางประการมากกว่าเยาวชนชาย

2.2 ระดับชั้น

ก. เมื่อพิจารณาผลการวิจัยทั้ง 4 มาตรฐาน ปรากฏว่า เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเยาวชนระดับอุดมศึกษา ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไปจำนวน 17 ข้อ กล่าวคือ เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมมากกว่าเยาวชนระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 ข้อ คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง การรักษาสภาพตนเอง ความละเอียดใจ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ และการปรุงแต่งร่างกาย นั้นเนื่องจาก เยาวชนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่กำลังอยู่ในวัยรุ่นจึงให้ความสำคัญต่อตัวเองมากทำให้สนใจที่

จะปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในด้าน ความภาคภูมิใจในตนเอง การ รักษาสุขภาพตนเอง และการปรุงแต่งร่างกายเป็นอย่างมาก ตลอดจนการศึกษาในระดับนี้ เยาวชนต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยของ โรงเรียนอย่างเคร่งครัดจึงทำให้เยาวชนในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายให้ความสำคัญที่จะปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมใน ด้านความละเอียดใจ และการแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะมากเป็นพิเศษ

ผลการวิจัยที่พบว่า เยาวชนระดับอุดมศึกษาปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพ ของการปฏิบัติจริยธรรมมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 11 ข้อ คือ การระงับความ อหังการและการต้านทานการขู่ข่ม ความรู้ตัวไม่ประมาท ความขยันหมั่นเพียร ความเชื่อมั่นในตน เอง การให้รางวัลตนเอง ความพอใจในตนเอง ความมีวินัยต่อตนเอง การสำรวจตนเอง การ ปล่อยใจตนเอง ความรู้สึกผิด และการปรับปรุงตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชน ระดับอุดมศึกษามี วุฒิภาวะทางอายุมากขึ้น ผ่านการอบรมสั่งสอนจากการศึกษาในระดับต่าง ๆ มากมาย อีกทั้ง ความสนใจส่วนใหญ่จะอยู่ที่ความก้าวหน้าและมั่นคงของชีวิต ไม่สนใจกับเรื่องไร้สาระที่จะเป็น การทำลายความก้าวหน้าของชีวิต จึงทำให้มีแนวโน้มในการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการ ปฏิบัติจริยธรรมมากขึ้นกว่าเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำหรับการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมในข้อ การให้คุณค่าตนเองนั้น ปรากฏว่า เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติจริยธรรมและศัก ยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ในมาตรา 1 (เคยทำหรือไม่) มากกว่าเยาวชนระดับอุดมศึกษา ส่วนในมาตรา 4 (คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส) เยาวชนระดับอุดมศึกษาปฏิบัติจริยธรรม และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม มากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แสดงให้เห็นว่า ความสนใจในการศึกษาเล่าเรียนให้ประสบผลสำเร็จเพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับ สูงต่อไปเป็นแรงจูงใจอันสำคัญที่ทำให้เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสนใจที่จะปฏิบัติตามจริย ธรรมข้อนี้มากเป็นพิเศษ ส่วนเยาวชนระดับอุดมศึกษาที่มีความสนใจเรื่องความมั่นคงและความ ก้าวหน้าของชีวิตมากอยู่แล้วทำให้เกิดความคิดว่าคนอื่น ๆ จะต้องปฏิบัติตามจริยธรรมในด้านนี้อยู่ เสมอเมื่อมีโอกาส

ข. เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเยาวชนระดับอุดมศึกษา ปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปฏิเสศสมมติฐานการวิจัยทั้ง 4 มาตรฐาน รวม 3 ข้อ คือ การตั้งมาตรฐานตนเอง การหลีกเลี่ยงอภัยมุข และการลงโทษตนเอง การที่เยาวชนทั้งสองระดับปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกันนั้น อภิปรายได้ว่าเป็นผลมาจากการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เหล่านั้นมุ่งให้การอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีการประพฤติปฏิบัติในทางที่ตรงมอยู่อย่างสม่ำเสมอ เช่น การกำหนดคุณภาพของงานที่ตนควรทำได้ก่อนลงมือทำ การละเว้นในสิ่งที่จะนำไปสู่ความหายนะทั้งปวง และการทำหิตนเอง เมื่อทำผิดพลาด ตลอดจนความมุ่งหวังของสังคมและแนวทางปฏิบัติทางศาสนายังเป็นมาตรการของการปฏิบัติที่สำคัญของคนในสังคมไทยอีกด้วย

ค. จากผลการวิจัยทั้ง 4 มาตรฐานแสดงให้เห็นว่า เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเยาวชนระดับอุดมศึกษาปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมแตกต่างกัน 17 ข้อและอีก 3 ข้อ ไม่แตกต่างกัน สรุปได้ว่า ระดับชั้นมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองค่อนข้างมาก

ง. เมื่อพิจารณาผลการวิจัยโดยส่วนรวมทั้ง 4 มาตรฐาน พบว่า เยาวชนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและ เยาวชนระดับอุดมศึกษาปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมแตกต่างกัน 17 ข้อ และ ไม่แตกต่างกัน 3 ข้อ นั้นจึงสรุปได้ว่า เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเยาวชนระดับอุดมศึกษาปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมแตกต่างกัน

จ. จากการที่เยาวชนในระดับอุดมศึกษาปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมต่างจากเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นการเรียนการสอนเพื่อเตรียมตัวผู้เรียนให้เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป และการที่จะเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้นั้นจะต้องมีการสอบแข่งขัน ในอัตราส่วนที่สูงมาก จึงทำให้การเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ในเนื้อหาวิชาการมากกว่าการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ส่วนเยาวชนที่ศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการเตรียมตัวสำหรับการออกไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ในสังคมนั้น นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการ แล้วยังจะต้องเป็นผู้ที่ประกอบด้วยคุณธรรมและจริยธรรมอีกด้วย จึงทำให้เยาวชนระดับอุดมศึกษาสนใจการปฏิบัติจริยธรรมและ

ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เหตุผลดังกล่าวน่าจะเป็นข้อสังเกตของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนำไปพิจารณาปรับปรุงระบบการพัฒนาจริยธรรมแก่เยาวชนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

เกี่ยวกับการนำไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลวิจัยไปใช้ดังต่อไปนี้

1. ผู้รับผิดชอบระดับสูง ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายพัฒนาจริยธรรมแก่เยาวชนในสถานศึกษา ซึ่งอาจจะทำได้โดยการสอดแทรกเข้าไปในระบบของการเรียนการสอนการกำหนดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ หรือเพิ่มเป็นรายวิชาเรียนต่างหากในแต่ละระดับนั้น
2. ผู้บริหารในสถานศึกษาทั้งระดับอุดมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาต่อไป
3. เป็นทิศทางแก่ครูอาจารย์ผู้สอนในการผลิตสื่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมเฉพาะด้านที่ควรส่งเสริมเป็นพิเศษ
4. ผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) โดยให้เยาวชนในสถานศึกษาทั้งสองระดับทราบสภาพภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของกลุ่มตน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงตนเองในทางที่ดี

เกี่ยวกับการทำวิจัยต่อไป

เพื่อประโยชน์ที่สมบูรณ์ของผู้สนใจงานวิจัยในแนวนี้นี้ ควรจะได้มีการพิจารณาประเด็นต่อไปนี้เพิ่มเติม คือ

1. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างประชากรอื่น ๆ ที่แตกต่างกันไปจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เช่น เยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ เยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองของเอกชน เยาวชนในสถานศึกษานอกเขตเมือง หรือเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาที่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อมูลที่ช่วยให้ เห็นข้อแตกต่างและข้อสรุปที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. การศึกษาวิจัยความคิดเห็นของครู อาจารย์ และผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติ
จรรยาบรรณและศักยภาพของการปฏิบัติจรรยาบรรณของเยาวชนในสถานศึกษาเขตเมืองเพื่อให้ได้ข้อ
สรุปที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การศึกษาวิจัยหลักสูตรแบบเรียนตลอดจนการเรียนการสอนในสถาบันศึกษาระดับ
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาจรรยาบรรณของเยาวชนในสถานศึกษาว่ามีความถูกต้อง บกพร่อง หรือ
เหมาะสมหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้แนวทางในการจัดการศึกษาของชาติที่เหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิพาณิชย์. รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522.
- กำพล ชูรัตน์. จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- กิริติ บุญเจือ. จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2519. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522.
- จรัส บุญชัย. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- จุมพล สวัสดิยากร. หลักวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สุวรรณภูมิ, 2520.
- "แก่นักเรียนกรมสามัญมีปัญหามากที่สุด." เดลินิวส์. 13 พฤษภาคม 2532, หน้า 19.
- ชัยพร วิชชาวุธ และคณะ. "จิตใจและพฤติกรรมจริยธรรมของคนไทย." รายงานการสัมมนาเรื่องจริยธรรมและวัฒนธรรมของคนไทย. หน้า 143-144 จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2526.
- ชัยฤทธิ์ พรหมมา. การศึกษานวัตกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- ทำเลื่อง วุฒิจันทร์ และคณะ. พระราชกรณียกิจและพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม 9 มิถุนายน 2489 - 5 ธันวาคม 2530. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภา, 2531.
- นายกรัฐมนตรีน, สำนัก. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534). กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์, 2529.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 2530-2534. กรุงเทพฯ: ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, ม.ป.ป.

- . สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2524.
- นิพนธ์ ศศิธร. "แนวทางในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น" คุรุปริทัศน์: 14 (มกราคม-กุมภาพันธ์), 15-16.
- นิภา ศรีไพโรจน์. หลักการวิจัยขั้นต้น. กรุงเทพฯ: บริษัทวิศตอริเพาเวอร์พอยท์จำกัด, 2527.
- บรรจง จันทรสา. ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- ป. กนิษฐานาคะ (นามแฝง) "ปัญหาความประพฤติกที่ไม่สมควรแก่วัยกับการแนะแนวในโรงเรียน" วารสารแนะแนว. 22:116 (เมษายน-พฤษภาคม 2531), 11-16.
- ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปี พ.ศ. 2529. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ, 2530.
- "ปัญหาเด็กอ่อนทุกฝ่ายช่วยเหลือชื่อนาคศจะทวีความรุนแรง" แนวหน้า. 13 มิถุนายน 2532, หน้า 5.
- พรเทพย์ ศิริวรรณบุษย์ และคณะ. รายงานวิจัยเรื่องจริยธรรมของชาวกรุงเทพมหานครปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- พุทธทาส อินทปัญโญ. การสร้างเสริมจริยธรรมแก่เด็กวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: สมชายการพิมพ์, 2521.
- ภิญโญ สาร. "วิถีประชาธิปไตยกับการปฏิบัติจริยธรรม." ใน เอกสารประกอบคำบรรยายในการสัมมนาเรื่อง การพัฒนาจริยธรรมของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ 8-12 สิงหาคม 2522. หน้า 54. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2522.
- มิลินทร์ สำเภาเงิน. การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนจากการประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 และ 2531. ปริญาพนธ์การศึกษาคุณิ นันท์ิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2524.
- ระวี ภาวิไล. "จริยธรรมในสังคมไทย" การศึกษาแห่งชาติ. 13:5 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2522), 2.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- ราชวรมุนี, พระ. พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร: รุ่งวัฒนา, 2520.
- วชิรญาณาโรรส, กรมพระเยา. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. ขวโกวาท. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2518.

- วดีน อินทสระ. จริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:บรรณาการ, 2518.
- ศึกษาริการ, กระทบวง. กรมวิชาการ. โครงการทดลองหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร:ธประดิษฐ์การพิมพ์, 2527.
- สาโรช บัวศรี. จริยธรรมไทยในสังคมปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.
- สำราญ นิลทอง. ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.
- สุนันต์ มนัสไพบลูย์. คุณธรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 4 ในเขตการศึกษา 1 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522.
- สุรพล นาควานิช. การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521.
- อนูมานราชธน, พระยา. ชาติ ศาสนา วัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร:บรรณาการ, 2516.
- อนุสรณ์ ทรัพย์มณู. แนวทางสร้างหมู่บ้านเพื่อชีวิตใหม่ของไทยที่มีความยากจนได้ภายใน 4 ปี. วชิรปริทรรศการพิมพ์, 2521.
- อรจิต ภูแพ. ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521.

ภาษาต่างประเทศ

- Babcock, Philip and Others. Webster's Third New International Dictionary. Massachusettes : G & C Merriam Co.,1963.
- Bandura, Albert. Social Learning Theory. Englewood Cliffs, N.J. : prentice - Hall : 1971.
- Brown, Roger. Social Psychology. New York : Free Press, 1965.
- Drever, James. A Dictionary of Psychology. Penquin Book, 1952.
- Freud, Sigmund. An Outline of Psvchoanalysis. New York W.W. Norton Co.,1949
- Good, Carter V. Dictionary of Education 2nd. ed. New York:McGraw - Hill Rock Co.,1964.
- Hoffman, M.L. "Development of Moral thought, feeling and behavior." American Psychologist, 1979.
- Hogan, Richard. "Moral Conduct and Moral Character : A Psychological Perspective" Psychological Bulletin 79 (1973) : 217.
- Kohlberg, Lawrence. "Moral and Moralization : the Cognitive Development Approach." in Moral Development and Behavior:theory ,research and social issues. pp. 31-35. Edited by Thomas Lickona. New York:Holt, Rinehart & Winston Co.,1976.
- Korean. "Educational Development Institue" A study on Educational Innovation in Republic of Korea. 1979.
- Kwan, Tae-il. Moral Education in Korea. Paper Presented for Joint study on Moral Education in Asia and the workshop for the Complilation of the study at February 19 - March 18, 1980. Tokyo Japan, 1980.
- Skinner, B.F., Science and Human Behavior. New York:McMillan, 1953.

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แบบสำรวจ
(สำเนา)

ที่ คธ 0311.1/ว 2473

วิทยาลัยครูอุดรธานี
สหวิทยาลัยอีสานเหนือ
อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000

28 ตุลาคม 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
เรียน

ด้วยนายสุรพงษ์ ลือทองจักร ได้รับทุนในการทำวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ ทำวิจัยเรื่อง "จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนใน
สถานศึกษาเขตเมือง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย วิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาของท่านที่มีช่วงอายุ
15-25 ปี ตอบแบบสอบถามด้วยจักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา วิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุ
เคราะห์ด้วยดี ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจบ เจริญวิจิตร)

หัวหน้าสำนักงานอธิการ รักษาราชการแทน

อธิการวิทยาลัยครูอุดรธานี

แบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรม

คำชี้แจง

1. แบบสำรวจชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษา เขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันจะเป็นแนวทางในการสร้างเสริมจริยธรรมที่พึงประสงค์แก่เยาวชนของชาติต่อไป

ดังนั้น ขอให้ท่านตั้งใจตอบแบบสำรวจให้ตรงกับความเป็นจริง ตามประสบการณ์และความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน

2. แบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรมมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรม 20 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

กรุณาตอบแบบสำรวจโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
เฉพาะเจ้าหน้าที่

1. เพศ	☐	1
(✓) ชาย		
() หญิง		
2. อายุ	☐	2
(✓) 15 - 19 ปี		
() 20 - 25 ปี		
3. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	☐	3
() ระดับมัธยมศึกษา		
(✓) ระดับอุดมศึกษา		

ตอนที่ 2 แบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรม

คำชี้แจง แบบสำรวจการปฏิบัติจริยธรรมนี้ ประกอบด้วยการกระทำ 2๘ ข้อ แต่ละข้อมีคำถาม ประกอบด้วย 4 คำถาม ดังนี้

การสูบบุหรี่บนรถประจำทาง			
เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

วิธีทำ ขอให้ท่านพิจารณาการกระทำ และคำถาม ตามตัวอย่างข้างต้นนี้ทีละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงกลมหน้าคำตอบที่ตรงกับคำตอบที่ท่าน เช่น ถ้าหากท่าน

- (1) ไม่เคยสูบบุหรี่บนรถประจำทาง
- (2) คิดว่าจะไม่ทำการกระทำนี้แม้จะมีโอกาส
- (3) เคยเห็นคนอื่นสูบบุหรี่บนรถประจำทางบ่อย ๆ
- (4) คิดว่าคนอื่นอาจจะทำการกระทำนี้ถ้ามีโอกาส

ก็ขอได้โปรดทำเครื่องหมายในคำตอบของท่าน ดังนี้

การสูบบุหรี่บนรถประจำทาง			
เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☒ ไม่เคยทำ
จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☒ จะไม่ทำ
เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☒ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☒ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

1. การหักห้ามใจไม่ไปเที่ยวเตร่ เมื่องานยังไม่เสร็จเรียบร้อย

1.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
1.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
1.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
1.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

4
5
6
7

2. การไม่หัวเราะครั้นเครง ขณะที่ผู้อื่นต้องการความสงบ

2.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
2.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
2.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
2.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

8
9
10
11

3. การพูดและทำงานด้วยความระมัดระวัง

3.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
3.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
3.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
3.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

12
13
14
15

4. การปฏิบัติตนตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ต่อตนเอง	
4.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
4.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
4.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
4.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

	16
	17
	18
	19

5. การทำงานด้วยความพยายามอย่างสม่ำเสมอ	
5.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
5.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
5.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
5.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

	20
	21
	22
	23

6. การไม่เกิดความเสียใจเมื่อประสบความผิดหวัง	
6.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
6.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
6.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
6.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

	24
	25
	26
	27

7. การกำหนดคุณภาพของงานที่ตนควรทำได้ก่อนลงมือทำ			
7.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
7.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
7.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
7.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

	28
	29
	30
	31

8. การละเว้นสิ่งทีนำไปสู่ความหายนะทั้งปวง			
8.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
8.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
8.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
8.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

	32
	33
	34
	35

9. การทบทวนการกระทำที่ตนได้ทำไปแล้ว			
9.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
9.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
9.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
9.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

	36
	37
	38
	39

10. การคิดว่าตนเองดีหรือไม่ดีตามความเห็นของคนอื่น	
10.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
10.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
10.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
10.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

	40
	41
	42
	43

11. การแสดงความชื่นชมต่อผลการกระทำดีของตน	
11.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
11.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
11.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
11.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

	44
	45
	46
	47

12. การแน่ใจว่าตนมีความสามารถที่จะทำงานได้สำเร็จ	
12.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
12.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
12.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
12.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

	48
	49
	50
	51

13. การยอมรับความผิดพลาดที่ตนได้กระทำขึ้น	
13.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
13.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
13.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
13.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

	52
	53
	54
	55

14. การไม่ประพฤติผิดแม้ว่าอยู่ในสถานที่ที่ไม่มีคนรู้เห็น	
14.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
14.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
14.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
14.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

	56
	57
	58
	59

15. การไปพักผ่อนให้เกิดความสุขเมื่อทำงานได้สำเร็จ	
15.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
15.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
15.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
15.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

	60
	61
	62
	63

16. การบอกตนเองว่าคนเราย่อมผิดพลาดและผิดหวังได้	
16.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
16.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
16.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
16.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

64
65
66
67

17. การทำหน้าตนเองเมื่อทำผิดพลาด	
17.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
17.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
17.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
17.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

68
69
70
71

18. การปฏิบัติตนตามหลักสุขอนามัยเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	
18.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
18.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ
18.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ ☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง ☐ ไม่เคยทำ
18.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ ☐ อาจจะทำ ☐ จะไม่ทำ

72
73
74
75

19. การแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อยตามสมัยนิยม			
19.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
19.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
19.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
19.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

- 76
- 77
- 78
- 79

20. การแก้ไขการกระทำที่บกพร่องของตนเองให้ดีขึ้น			
20.1 เคยทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
20.2 จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ
20.3 เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่	☐ เคยทำบ่อย ๆ	☐ เคยทำนาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยทำ
20.4 คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส	☐ จะทำแน่ ๆ	☐ อาจจะทำ	☐ จะไม่ทำ

- 80
- 81
- 82
- 83

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ข

สถาบันการศึกษาที่ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่าง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

-โรงเรียนกัลยาณวัตร	จ. ขอนแก่น
-โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน	จ. ขอนแก่น
-โรงเรียนเลยพิทยาคม	จ. เลย
-โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล	จ. สกลนคร
-โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร	จ. หนองคาย
-โรงเรียนสตรีราชินูทิศ	จ. อุดรธานี
-โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล	จ. อุดรธานี
-โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์	จ. กาฬสินธุ์
-โรงเรียนอนุคุณนารี	จ. กาฬสินธุ์
-โรงเรียนนิยะมหาราชาลัย	จ. นครพนม
-โรงเรียนผดุงนารี	จ. มหาสารคาม
-โรงเรียนเสาวคนธ์พิทยาคม	จ. มหาสารคาม
-โรงเรียนยโสธรพิทยาคม	จ. ยโสธร
-โรงเรียนนารีนุกูล	จ. อุบลราชธานี
-โรงเรียนเบญจมะมหาราช	จ. อุบลราชธานี
-โรงเรียนมุกดาหาร	จ. มุกดาหาร
-โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล	จ. ชัยภูมิ
-โรงเรียนสตรีชัยภูมิ	จ. ชัยภูมิ
-โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม	จ. บุรีรัมย์
-โรงเรียนบุญวัฒนา	จ. นครราชสีมา
-โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย	จ. นครราชสีมา
-โรงเรียนสตรีสิริเกศ	จ. ศรีสะเกษ
-โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย	จ. ศรีสะเกษ

-โรงเรียนสิรินธร	จ. สุรินทร์
-โรงเรียนสตรีศึกษา	จ. ร้อยเอ็ด
-โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย	จ. ร้อยเอ็ด

ระดับอุดมศึกษา

-วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น	จ. ขอนแก่น
-วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น	จ. ขอนแก่น
-วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย	จ. เลย
-วิทยาลัยเทคนิคเลย	จ. เลย
-วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร	จ. สกลนคร
-วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย	จ. หนองคาย
-วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี	จ. อุดรธานี
-วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี	จ. อุดรธานี
-วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์	จ. กาฬสินธุ์
-วิทยาลัยเทคนิคนครพนม	จ. นครพนม
-วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม	จ. มหาสารคาม
-วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม	จ. มหาสารคาม
-วิทยาลัยเทคนิคยโสธร	จ. ยโสธร
-วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี	จ. อุบลราชธานี
-วิทยาลัยครุอุบลราชธานี	จ. อุบลราชธานี
-วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ	จ. ชัยภูมิ
-วิทยาลัยครุบุรีรัมย์	จ. บุรีรัมย์
-วิทยาลัยครุนครราชสีมา	จ. นครราชสีมา
-วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ	จ. ศรีสะเกษ
-วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ	จ. ศรีสะเกษ

-วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์	จ. สุรินทร์
-วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์	จ. สุรินทร์
-วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด	จ. ร้อยเอ็ด
-วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด	จ. ร้อยเอ็ด